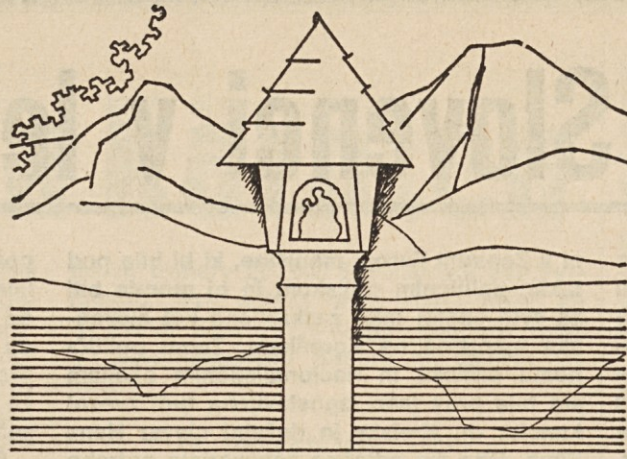

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETNIK XXIV / ŠTEVILKA 51/52

CELOVEC, DNE 21. DECEMBRA 1972

CENA 2.50 ŠILINGA

Mir samo uto pija?

Danes o miru govoriti, se zdi marsikateremu človeku utopično, nesmiselno, brezupno. Stevilni medsebojni spopadi držav in narodov, vdor nekaterih vojaških sil v tuje teritorije, dolgočasna in dolgotrajna pogajanja o določanju meja, zahrbtni umori zaradi verskih prepričanj, sramotena drugačgovorečih, bojkotiranje uresničitve vseh pravic, nepriznavanje samostojnosti manjšim skupinam rišejo vedno nove črte na sliko svetovnega položaja. Rišejo črte nemira.

Ko tako vidimo pred seboj razprostrti svet, nam preostane samo dvojje: ali resigniramo, smo izgubili upanje na vsak mir in se izmikamo vsaki odgovornosti, ali pa še imamo voljo rešiti vsaj tisto, kar se da.

Za uresničitve miru niso odgovorni samo veliki politični in cerkveni dostojanstveniki, ampak vsak posameznik. Vsak v svojem najmanjšem krogu. Vsak mora s svojim mirom doprinesiti delež k svetovnemu miru. Besedo mir so na žalost čestokrat zlorabljali. Kaj vse so hoteli doseči ljudje s to besedo; nenazadnje samo lastno uveljavljanje, postavljanje lastne osebe v središču vseh dognanj, uresničitve kariere, in to vse na račun drugih. Drugi so bili zaradi tega zapostavljeni, tlačeni, zasmehovani, zlorabljeni.

Ta beseda je vzbudila že mnogo napačnih pričakovanj in upanj. Tudi Hitler je hotel »mir«, a privoščil ga je samo krvi svojega »zlahtnega« naroda. Zaradi svoje ponorele ideje, ki jo je hotel uresničiti, je spraval svet v obup, sovraštvo in pogin. To napačno pričakovanje in upanje je zaneslo ljudstvo v historijo. Človek ni več videl v človeku človeka, ampak samo svojega rivala, ki ga mora odstraniti, če hoče svoj »mir«. Ta uresničitve miru je namakala zemljo s človeško krvjo in polnila jame ter grobove s človeškimi trupli. Ker so menda hoteli »mir«, so ljudi metali v plinske celice, delali z njimi poizkuse in jih nazadnje dajali celo drugim v ubijanje.

Tudi danes še vzbuja ta beseda »mir« napačna pričakovanja in nečloveška dejanja. Ker hočemo mir pred drugimi, se črni ne smejo družiti z belimi. Sezonskim delavcem se izmikamo, nočemo sedeti z njimi ob isti mizi, branimo se vsakega pogovora, ker hočemo »mir pred njimi«.

Ziveli smo menda dolgo let v miru. Brez napetosti. Razumeli smo se. Pa smo zahtevali napis v svojem jeziku. In takrat smo zapazili, kakšen je bil ta »mir«. Hinauski, izumetničen, kakor lepa bela odeja, pod katero je vse gnilo. Pa smo odejo odkrili in povzročili smo nemir. Imeli smo »mir«, dokler nismo terjali lastnega napisa. Hoteli smo biti ljudje z istimi pravicami, pa smo na žalost postali »vzrok« nemira.

Mnogi se ne zmenijo, ko iz dneva v dan raste število lačnih in stradajočih. Mašijo si ušesa, da bi ne slišali joka in vpitja lačnih, zavežejo si oči, da bi ne videli umirajočih, bežijo pred prosečimi. Hočejo imeti mir pred to sodrgo.

Kako lahkomišelnost besedičimo o miru, kako malo naredimo zanj. Mar niso vzroki, ki neprestano grozijo in pretijo človeštvu isti, ki pretijo tudi posamezniku: egoizem, socialne nepravilnosti, sovraštvo med narodi, brezobzirno stremljenje po oblasti in dobičku, neizprosno zagovarjanje lastnega mišljenja, krivičnost, ki se ne odpusti. Kako more iz tega nastati mir?

Miru ni tam, kjer zaradi svojega uveljavljanja potiskam drugega v stran.

Miru ni tam, kjer morajo mnogi izgubiti zaradi ponorele ideje svoje življenje.

Miru ni tam, kjer so slučajno utihnili topovi, kjer zmagovavec zaslužni premaganca in ni več ljudi, ki bi se še borili.

Miru ni na pokopališču, kjer mrtvi počivajo.

Miru ni tam, kjer sem sam in bežim pred drugimi, ker jih ne maram.

Miru ni tam, kjer zaradi »ljubega miru« kradem drugim pravico. Kakor je človek nemir, tako je tudi mir. Samo tam je mir, kjer je človek, kjer je življenje. Samo kjer sta zmagala pamet in odprto srce, ne pa sila in moč, je možno ustvariti mir. Dokler se ne bojimo pogledati resnici v oči, dokler imamo pogum nastopiti proti krivici, smo prišli korak bliže.

Ni vredno človeka, če molči kljub zloravljanju, nepravilnosti in krivičnosti. Kdor molči, ta tolerira.

Ne ustvarjamo miru, če se izmikamo odkritosrčnemu pogovoru in dialogu. Ne delamo za mir, če mislimo iti iz družbe, ker nam ne ugaja.

Vsak navidezen mir, je največji nemir. Vsak navidezni mir povzroči le nezadovoljstvo in nove izpade.

Mir ustvarja, kdor se hoče pogovoriti in kdor ne zakriva.

Mir ustvarja, kdor kljub poslom in draženju vsakdanjosti najde časa in prisluhne sočloveku.

Kjer se je odprlo srce, tam je začetek miru.

Kjer se ljudje pogovarjajo, si pogledajo brez strahu in sramu v oči, tam je mir.

Mir prav gotovo ni sanjarjenje, marveč gledanje, opazovanje in razsojanje situacije.

Mir ni utopija, niso sanje, ampak naloga, ki jo hočemo izvršiti.

Dokler hočemo in ljubimo, tudi ustvarjamo.

Dokler hočemo in ljubimo mir, ga bomo tudi ustvarjali.

Ob prazniku Božiča, ob prazniku učlovecenja Boga in človeka, ob prazniku rojstva miru, nastane tudi za nas vprašanje: kako moremo praznovati Božič, če nismo pripravljeni za mir, če živimo z napačnimi predstavami o miru...

Čeprav še ni miru, moramo imeti v sebi to željo, to zaupanje in to vero.

v. w.

Kritische Christen für Slowenen

Resolution des Symposions „Rassismus-Herausforderung für Christen“ am 11. November 1972 in Wien, veranstaltet vom Arbeitskreis Kritisches Christentum und der Evangelischen Akademie.

AN HERRN BUNDESKANZLER
DR. BRUNO KREISKY:

1. Bei Erfüllung der gesetzlichen Verpflichtung der Republik Österreich zur Förderung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten gem. Artikel 7 des Staatsvertrages vom 15. Mai 1955 ist das Territorialprinzip anstelle des Personalitätsprinzips anzuwenden. Daraus folgt, daß topographische Aufschriften, Kennzeichnungen öffentlicher Dienststellen und Amtssprache in dem gesamten gemischtsprachigen Territorium grundsätzlich zweisprachig sein müssen. Dies gilt vor allem für die Zulassung von Deutsch und Slowenisch als gleichberechtigte Verhandlungssprachen an den Gerichten der neun Gerichtsbezirke des gemischtsprachigen Territoriums. Bei der Wahl der topographischen Namen in slowenischer Sprache sollen die jahrzehntelang eingeführten Bezeichnungen verwendet werden, wie sie noch das Zentralregister von 1910 enthält.

2. Daraus folgt ferner, daß eine Minderheitenfeststellung, noch dazu gegen den Willen der Betroffenen, bei der Erfüllung der gesetzlichen Verpflichtungen der Republik nicht angewendet werden darf.

3. Im Sinne einer Förderung der slowenischen Volksgruppe ist die aus nationalistischen Motiven entwickelte ungeschichtliche und diskriminierende Unterscheidung in „windisch“ und „slowenisch“, die bezeichnenderweise unter nationalsozialistischer Herrschaft erstmals Eingang in die Gesetzgebung gefunden hatte, zu beseitigen. Um der bereits tief eingewurzelteten Diskriminierung der kulturellen Eigenheit der slowenischen Volksgruppe entgegenzuwirken, sind in Sonderheit alle Bemühungen um die weitere Entwicklung der slowenischen Literatur und Hochsprache zu fördern.

4. Zur Förderung des kulturellen Austausches, nachbarschaftlichen und partnerschaftlichen Verständnisses sollte in den Grundschulen des gemischtsprachigen Territoriums

gleichermaßen Deutsch wie Slowenisch für alle Schüler verpflichtend unterrichtet werden.

5. Die in der gegenwärtigen Auseinandersetzung neuerlich zutage getretenen emotionalen Feindeshaltungen sollen durch eine breitgefächerte Bildungskampagne sowohl in Kärnten wie auch in den Bildungseinrichtungen der gesamten Republik abgebaut werden.

6. Bei der Erfüllung der aus Artikel 7 des Staatsvertrages erwachsenden Verpflichtungen der Republik ist in jedem Fall die Situation der slowenischen Volksgruppe zum Zeitpunkt zugrunde zu legen, zu dem der Staatsvertrag Rechtskraft erlangt hat.

7. Da in der Öffentlichkeit der Eindruck in immer zunehmendem Maße entstehen muß, daß die zur Ausführung der Gesetze verpflichteten öffentlichen Organe in Sonderheit bei den Demontagen der neuen Ortstafeln und daran anschließenden Demonstrationen den Grundsatz der Gleichheit vor dem Gesetz nicht ausreichend beachten, soll zur Korrektur dieses Eindruckes in geeigneter Weise auf den absolut verpflichtenden Charakter dieses Grundsatzes gedrungen werden.

8. Die unter Ziffer 1 und 7 erhobenen Forderungen entsprechen dem Grundsatz der Minderheitenförderung, welcher künftighin die Politik der Republik hinsichtlich ihrer verschiedenen Volksgruppen anstelle des bloßen Duldsprinzips bestimmen sollte. Alle Förderungsmaßnahmen in diesem Sinn sollten zur Vermeidung fortdauernden Schadens für die Volksgruppen und für die Glaubwürdigkeit der Republik Österreich nach innen und außen ehe baldigst und in voller Partnerschaft mit der betroffenen Minderheit durchgeführt werden.

Im Auftrag der zum Symposium „Rassismus — Herausforderung der Christen“ am 11. Nov. 1972 versammelten Teilnehmer

Adalbert Krims
f. d. Arbeitskreis Krit. Christentum
Ulrich Trinks
f. d. Ev. Akademie Wien

Najplivnejši svetovni dnevnik „The New York Times“ poroča o koroškem sporu

(Posebej za Naš tednik)

THE NEW YORK TIMES, najplivnejši ameriški dnevnik, ki ga poleg vodilnih ljudi v Ameriki čitajo vladni in diplomatski krogi širom sveta, je v članku svojega posebnega dopisnika z Dunaja, dne 12. decembra, v katerem opisuje probleme in težave Kreiskyjeve vlade, objavil naslednje retorično vprašanje na naslov Avstrije:

- „Ali si more ta majhna nevtralna deželica privoščiti spor z Jugoslavijo zaradi male narodne manjšine, ki ne zahteva več kot cestne napise v lastnem jeziku — priznanje, ki ga je nemška manjšina na italijanskem južnem Tirolskem že davno dosegla?“

Nato članek takole označi sedanje izbruhne protislovenskega sovraštva na Koroškem in jih primerja s predvojnimi nacizmom:

- „Po dveh in pol letih na čelu prve socialistične vlade (v Avstriji) v pol stoletja je dr. Kreisky prejšnji mesec zašel v resne težave. Protijugoslovanski na-

TIMES-ov članek je bil opremljen z zemljevidom Avstrije, Slovenije in severne Italije s posebno označbo Koroške in južne Tirolske ter z napisom: „Zahteva po slovenskih cestnih znakih je v osredju spora na Koroškem“.

Želeti in upati je, da bosta avstrijska vlada in večinsko mnenje razumeli ta ameriški namig in nanj odgovorili z dolžno izvedbo neizvršenih določb državne pogodbe. Ker so Združene države sopolisnik avstrijske državne pogodbe, je možno sklepati, da je članek v THE NEW YORK TIMES-u začetek resnega ameriškega zanimanja za pogodbeno potrjene, a neizpolnjene pravice koroških Slovencev.

Koroški Slovenci v letu 1972

Še nikdar po podpisu avstrijske državne pogodbe slovenska manjšina na Koroškem ni bila tako izpostavljena političnemu pritisku kot v letu 1972. Dejansko se je ta politični pritisk pričel že pri zadnjem razgovoru med zastopniki vlade in slovenske manjšine v uradu zveznega kanclerja na Dunaju. 6. aprila 1972 je izjavil kancler dr. Kreisky predstavnikom koroških Slovencev, da bo zvezna vlada uresničila določila člena 7 državne pogodbe v zvezi z dvojezičnimi napismi na Južnem Koroškem na podlagi ljudskega štetja 1961. Kreisky predlogov koroških Slovencev in njih ugovore v zvezi z ljudskim štetjem, ki je bilo na dvojezičnem ozemlju izvedeno nekorektno, ni bil pripravljen vzeti na znanje, temveč je izjavil, da bo zakon o dvojezičnih topografskih napisih pripravljen na osnovi predlogov urada koroške deželne vlade. Vendar tudi koroška deželna vlada ni smatrala prej za potrebno, da bi se razgovarjala o zadevi krajevnih napisov s predstavniki koroških Slovencev.

Ko je bil osnutek zakona o dvojezičnih napisih pripravljen, so zavzeli do njega tudi koroški Slovenci obširno in temeljito stališče, vendar zvezna vlada tudi sedaj niti enega predloga Slovencev ni upoštevala, temveč je bil zakon v parlamentu sprejet z glasovi socialističnih poslancev ter postal s tem veljaven. Tako zvezna kot deželna vlada se torej nista ozirali na stališča slovenske manjšine. Ozirali pa sta se tako pri pripravah zakona kot pri sklenitvi zakona o dvojezičnih topografskih napisih na nemško-nacionalistične kroge in njih tezo o posebnem „vindišarskem“ narodu na Koroškem. Tako 11.000 izjav z „windsich“ kot občevalnim jezikom na podlagi ljudskega štetja 1961 pri ureditvi vprašanja dvojezičnih napisov ni bilo upoštevanih. Število izjav z „windsich“ je bilo prišteto k nemškemu prebivalstvu. To odgovarja popolnoma stališču, ki ga je zavzel pri celovških „Mestnih pogovorih“ v avstrijski televiziji dr. Valentin Einspieler, zastopnik „vindišarjev“, ko je dejal, da se priznava k nemškemu kulturnemu krogu.

Z zakonom o dvojezičnih napisih je socialistična vlada priznala uradno „vindišarje“ kot posebno jezikovno skupino ter je njihova politična igra v tem vprašanju dvojnična. V tem smislu namreč, da istovetijo predstavniki socialistične stranke v svojih govorih in časopisnih člankih vindišarski jezik sicer s slovenskim, ni pa njih stranka pripravljena to edino pravilno stališče upoštevati v trenutku, ko bi ga bilo treba pri uresničitvi dvojezičnih napisov zagovarjati koroškim Slovincem v prid.

Tako je bil leta 1972 od avstrijskega parlamenta sklenjen zakon, s katerim je bila dejansko potrjena vindišarska teorija, na dvojezičnem ozemlju pa je bil zabiti med zavedno in nezavedno slovensko prebivalstvo klin, ki je napetost na Južnem Koroškem le še povečal. Tudi to dejstvo je olajšalo mobilizacijo protislovenskih sil v trenutku, ko so začele oblasti postavljati v deželi prve dvojezične napise. „Vindišarjem“ je bila priznana njihova svojstvenost, ki so jo nemško-nacionalistični krogi v deželi izrabili za gonjo proti socialistični vladi na Dunaju in koroškemu deželnemu glavarju Simi.

Akcije proti dvojezičnim napisom pa so nadalje pokazale, da je treba razumeti vsebino besedila v glasilu „Kärntner Heimatdiensta“ ob praznovanju 50-letnice koroškega plebiscita dobesedno. V „Ruf der Heimat“ beremo: „Zgodovina torej na Koroškem še ni potegnila črte. Zariše jo med dvema narodoma, ko enega od dveh ni več. Tako je obrambni boj iz leta 1920 leta 1970 še vedno obrambni boj z orožjem srca in duha in tak bo ostal, dokler bo na eni strani nemško ljudstvo, na drugi slovensko. Boj naj pomaga, da bo to vedno boj srca in duha, nikoli več pa z orožjem.“

Letos je bilo izvoljeno novo vodstvo „Kärntner Heimatdiensta“. Pričakovali smo v tej organizaciji novega duha in novih pogledov na sožitje obeh narodov v deželi. Žal smo bili tudi tozadevno razočarani.

Ko zaključujemo staro leto, dvojezičnih napisov skoraj nikjer ni več. Pač pa so se odnosi med obema narodoma v deželi v zadnjih mesecih ob akcijah proti dvojezičnim napisom tako zaostriili, da čisto gotovo

ni v Zapadni Evropi manjšine, ki bi bila pod takim političnim pritiskom in bi morala biti za svoj obstoj tako zaskrbljena kot slovenska manjšina na Koroškem. Temu političnemu pritisku in nacionalističnim akcijam sta bila prav tako izpostavljena tudi zvezni kancler dr. Kreisky in deželni glavar Hans Sima. Oba sta odločno zagovarjala potrebo po uresničitvi določil državne pogodbe. Vendar se tako vlada na Dunaju kot vlada v Celovcu nista mogli napram nacionalističnim in neonacističnim silam v deželi uveljaviti. Niti policija ni bila zmožna, da bi ščitila predstavnika države in dežele. Ob teh ozadjih je treba razumeti korake, ki so bili storjeni po predstavnikih obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev glede internacionalizacije manjšinskega problema. Tako Beograd kot Ljubljana sta intervenirala ter se poslužila v obrambo slovenske manjšine na Koroškem pravic, ki jih vsebuje državna pogodba in izvirajo za Jugoslavijo iz dejstva, da je sopedpisala avstrijsko državno pogodbo.

Mnenja smo, da beograjska vlada s svojimi dosedanjimi ukrepi ni prekoračila mej, ki so postavljene v trenutkih kritičnih situacij tudi vladi, katero so vezali v preteklosti dobrososedski odnosi z Avstrijo. Za take odnose sta se zavzemala tako Dunaj kot Beograd. V srednjeevropskem prostoru so dodeljene tako Avstriji kot Jugoslaviji naloge, ki slonijo glede na ohranitev miru in varnost v Evropi na istih političnih konceptih. Iz teh koncepcij ni mogoče izključiti manjšinskih vprašanj. Tega se zavedata tako Beograd kot Dunaj. Tem prej mora biti možno, da se odprta vprašanja, ki obremenjujejo sedaj meddržavne odnose, čim hitreje uredijo. Velikokrat slišimo, da je manjšina most. Vendar smo se vsebine tega morada v polni meri zavedeli šele tedaj, ko so začeli nekateri ta most v preteklih tednih z vso silo razdirati.

Velik korak v smeri sodelovanja obeh narodov v deželi je napravila celovška škofijska sinoda. Upravičeno je zapisala ljubljanska „Družina“ ob tem dogodku: „Tudi najbolj kritični opazovalec mora priznati, da je celovška sinoda s sprejetjem predloge o sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerki obrnila list. Kljub pridržkom, izrečenim od te ali one strani, se je zgodilo nekaj pomembnega. Sinoda je postavila smernice za prihodnost.“ V „Družini“ je nadalje rečeno: „Predloga o sožitju je sad kompromisa. To

pomeni, da Slovencev ni povsem zadovoljila. Toda že dejstvo, da je v tem trenutku do razprave o njej prišlo in da je pri prehodu skozi mlinske kamne spreminjevalnih predlogov prišla v bistvu cela in zdrava, je za naše verne rojake na Koroškem velik dosežek.“

S predlogo o sožitju Nemcev in Slovencev v koroški Cerki so bili ustvarjeni duhovni temelji za sodelovanje obeh narodov v deželi.

Eno leto že deluje tudi sedanji odbor Narodnega sveta. Organizacija je dobila glavno poklicnega tajnika, ki vidi nalogo organizacije v samostojni, strankarsko-politično navezani politiki. Odnos do slovenske levice naj bi bil po gledanjih odbora stvaren in usmerjen na skupne narodnostne cilje,

Blagoslovljen Božič in uspeha polno leto 1973 želimo vsem sodelavcem, naročnikom, oglaševalcem, bralcem in podpornikom ter prijateljem našega lista doma in po širnem svetu s prošnjo, da nam ostanejo zvesti tudi v prihodnjem letu. Zahvaljujemo se vsem, prav posebno pa našim dopisnikom v Podjuni, Rožu in Zilji za požrtvovalno sodelovanje in zvestobo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA „NAŠEGA TEDNIKA“

vendar kritičen v politično-diferenciranih vprašanjih, ki jih je treba razumeti iz različnih idejno-političnih struktur obeh osrednjih političnih organizacij koroških Slovencev. Temu osnovnemu gledanju odgovarjajoče je skušalo vodstvo NSKS usmerjati tudi „Naš tednik“, glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev. Uveljavljanje teženj političnega pluralizma po odboru Narodnega sveta pa se ni vršilo politično brezbarvno in nevtravno, temveč so narekemale smer naši politični organizaciji in njenemu glasilu vedno spet silnice, na katerih se je vršilo delo Narodnega sveta od njegove ustanovitve do danes.

Vodstvo Narodnega sveta je posvečalo svojo glavno skrb vprašanjem dnevne politike. V preteklem letu je bilo osredotočeno delo predvsem na uresničitve tistih določil člena 7 državne pogodbe, ki vsebujejo obveznosti glede namestitve krajevnih dvojezičnih napisov na Južnem Koroškem. Ta

pirati oči pred posledicami, ki bodo v mu koraku sledile. Pluralistična družba, skuša v nastajanju novih družbeno pogojenih struktur videti pozitivne elemente družbene stvarnosti, mora take pojave analizirati ter najti do njih stališča, ki na najboljši način odgovarjajo in koristijo interesom družbe.

Ko zaključujemo poročilo o narodno-politični dejavnosti koroških Slovencev v tem letu, pa ne smemo mimo dolžnosti, da se zahvalimo vsem katoliško usmerjenim slovenskim organizacijam in ustanovam za delo, ki so ga vršile vztrajno in pod težkimi okoliščinami tudi v zadnjem letu. Ista zahvala gre vsem posameznikom, ki se žrtvujejo iz dneva v dan nesebično za slovensko stvar. Krog teh oseb je zelo velik ter se vedno bolj veča. Upravičeno smemo zato trditi, da se kot narodnostna manjšina uspešno uveljavljamo v slovenskem in evropskem prostoru. Dr. V. Inz

Kronologija dogodkov na južnem Koroškem

V noči med 20. in 21. septembrom so v okrajih Celovec — podeželje Beljak — podeželje in Velikovec, nenapovedano postavili približno 30 dvojezičnih krajevnih napisov. Namestili so samo tiste napise, ki sodijo v pristojnost zvezne in deželne cestne uprave.

V noči med 21. in 22. septembrom so neznanci že poškodovali prve table. S črno in zeleno oljnato barvo so premazali štiri napise v Hodišah, Bilčovsu in Štebnu pri Globasnici.

Policijski svétnik dr. Pichler je izjavil, da ob majhnem številu ljudi dvojezičnih napisov ni mogoče varovati.

V noči med 22. in 23. septembrom so neznanci nadaljevali z mazanjem in odstranjevanjem dvojezičnih tabel. Začenjajo se tudi anonimni grozilni kliči. Neznana teroristka je 22. septembra poklicala šolske sestre v Veilkovcu in zagrozila, da bo ob 13. uri zletel v zrak samostan. Policija je samostan preiskala, vendar ni našla ničesar.

Hkrati je najbrž ista oseba telefonirala na deželno vlado in zagrozila, da bo zletela v zrak tudi stavba deželne vlade.

Do 23. septembra so odstranili ali premazali že približno 10 dvojezičnih napisov. Z okvirom vred so odstranili tabli v Št. Vidu v Podjuni in Grabalji vasi. V občini Ruda so premazali kažipote in table v Šmiklavžu in Spodnji vasi, v Logi vasi pa so na štirih tablah premazali slovenska imena s črno barvo. Ponovno so premazali tudi krajevni napis v Bilčovsu.

Policijski svétnik dr. Pichler je izjavil, da bodo poostriili patroljsko službo, vendar pa ne bodo mogli postaviti orožnika pred

vsak napis, čeprav največ pozornosti posvečajo varovanju dvojezičnih napisov.

V noči na soboto, 23. septembra, so premazali ali odstranili 20 tabel in kažipotov. Na področju orožniške postaje v Rudi so razstrelili tri kažipote. V akcijo so stopili tudi civilni policijski agenti.

Vodja koroških brambovcov (Abwehrkämpferbund) polkovnik v pokoju Silvester Klinge je obsodil grožnje z bombami in uničevanje tabel. Poudaril je, da njihov boj leta 1918—1920 ni bil boj proti Slovincem, ampak za enotno koroško domovino. Dodal je še, da se morajo Slovenci med njimi (med Nemci op. p.) počutiti dobro in enakopravne deželane, ne smejo pa se pustiti ščuvati od slovenskega tiska.

Policiji se je posrečilo prijati prve mazače. V Gonovecah so prijeli Josefa St. (44-letni uslužbenec Kelaga), Angelo R. (49 uradnica) in Christine K. (24 vratarica). Zajeti so bili, ko so hoteli premazati kažipot proti Dvoru. Pri Logu pa so prijeli 20-letnega študenta iz Vrbe, ko je hotel odstraniti kažipot v Logu vas.

Aktivnost mazačev in nestrpnost se je konec tedna in v ponedeljek, 25. septembra močno povečala. V Bistrici pri Pliberku, Žitari vasi in Št. Vidu v Podjuni so odstranili dvojezične table. Na križišču cest v Velinjo vas in Kotmaro vas sta bila premazana dva, odstranjen pa en kažipot. V Št. Jakobu v Rožu so s temno barvo premazali vhodno krajevno tablo. V ponedeljek, 25. septembra, pa so bile vse te table že očiščene ali na novo postavljene.

Civilni agenti in orožniki se bojijo večjih izgredov ob proslavi obletnice plebiscita.

Žensko, ki je grozila z eksplozijami v Velikovcu (pri šolskih sestrah) in Celovcu (deželni vladi), je policija označila kot psihopatinjo.

V ponedeljek, 25. septembra, je koroški Heimatdienst sklical tiskovno konferenco, na kateri je novo izvoljeni voditelj dr. Josef Feldner pojasnil stališča KHD do dogodkov na južnem Koroškem. Med drugim je dejal, da akcije izgrednikov niso naperjene proti manjšini, temveč proti zlorabljanju demokracije. Pomisleki KHD, opozicijskih strank in prebivalstva, je dejal Feldner, so bili znani že pred sprejetjem zakona, zato so te akcije samo odsev nezadovoljstva ljudstva, ki se boji, da bo vlada vse bolj popuščala slovenskim voditeljem. Na koncu je dr. Feldner pozval pristojne državne organe, naj storijo vse, da se sedanje stanje odpravi.

V torek, 26. septembra, na Koroškem niso zabeležili novih izgredov, pač pa je koroška deželna vlada izdala apel, v katerem poziva prebivalstvo Koroške, naj se ogradi od akcij proti dvojezičnim napisom, in sicer v interesu pravnosti države, spoštovanja zakonov in mirnega razvoja v državi.

Policijske in orožniške enote na južnem Koroškem dobijo okrepitev iz drugih krajev Koroške, še več pa iz drugih avstrijskih zveznih dežel. Tiste, ki so prišli iz drugih krajev Koroške, so poslali predvsem v okolico Pliberka. Organizirali so jih v trojke in jih poslali v zasede ob posameznih dvojezičnih napisih.

(Dalje prihodnjije)

KARL STUHLPFARRER:

Germanisierung in Kärnten

I. DIE VERFOLGTEN VERFOLGER

Nicht Kärnten ist durch Slowenisierung, sondern Österreich ist durch antislowenische Agitation in Kärnten bedroht. Nicht die Kärntner Slowenen befinden sich in Offensive, wenn sie ihre wohlbegründeten Rechte fordern, sondern jene Kärntner und ihre Gesinnungsfreunde, die den Slowenen diese Rechte verweigerten und weiterhin verweigern wollen. Keine formale Minderheitenfeststellung kann den Kärntner Slowenen jene Rechte wiedergeben, die zu beanspruchen sie in Jahrzehnten der Unterdrückung, der Verfolgung und des Terrors nahezu verlernt haben. Der fortdauernde Zustand, des Verlustes ihrer Rechte kennzeichnet zugleich den bestehenden Mangel unseres Rechts. Denn heutzutage rekonstruiert sich jene Mentalität des „Abwehrkampfes“, für die schon zweisprachige Ortstafeln eine Bedrohung der „Einheit Kärntens“, d. h. seines „deutschen Volkstums“ bedeuten, während ihr anderswo Ortstafeln, die ausschließlich in der Sprache der Mehrheitsbevölkerung abgefaßt sind, als faschistische Bedrohung galten und gelten.

Seit den zwanziger Jahren band der „Abwehrkampf“ Kärnten an die nationale und völkische Rechte in Deutschland, ging ein in die Ideologie des Nationalsozialismus als völkischer Grenzlandkampf. (Nicht zufällig waren die jungen Kärntner Pgs Glöcknik und Rainer maßgeblich an der Verwirklichung des Anschlusses im Jahre 1938 beteiligt). Die Aggression NS-Deutschlands und seiner Wehrmacht gegen Jugoslawien revidierte die militärische Niederlage im „Abwehrkampf“. Die „Abwehrkampf“-Ideologie vollendete sich konsequent mit der Germanisierungspolitik in den besetzten slowenischen Gebieten seit 1941. Damit war die antislowenische Politik in Kärnten nur mehr ein Teil der Germanisierungspolitik in Slowenien überhaupt geworden.

Die Bedingungen Kärntner „Ur“-Angst liegen nicht in grauer Vorzeit. Sie projiziert die eigene geschichtliche Schuld in das Bild vom Gegner und unterschiebt ihm die eigene Aggression.

II. ORGESCH UND HEIMWEHR

Schon 1920 unterstützte die bayrische Freikorpsbewegung Orgesch („Organisation Escherich“. — E. war ein bayrischer Vorstrat und militanter Deutschnationaler) die Kampagne zur Volksabstimmung in Kärnten mit beträchtlichen Geldmitteln. Gestärkt durch die Niederwerfung der Räterepublik in Bayern, plante man in diesen Kreisen weiterreichende Aktionen zur Revision der Friedensordnung (Zerschlagung der Tschechoslowakei, Revision der polnischen Grenzen). Zwischen Orgesch und der Kärntner Heimwehr bestand „ein überaus herzliches und durch keinerlei Rivalitäten getrübt Verhältnis“; die Kärntner Heimwehr selbst hatte sich zudem, wie auch alle anderen Heimwehrverbände in Österreich, der zentralen Leitung der Orgesch in München unterstellt.¹⁾

Mitte der zwanziger Jahre, als in Kärnten mit der ökonomischen Rekonstruktion Deutschlands die Vermutung aufkam, die Verwirklichung des Anschlusses sei nur mehr eine Frage kurzer Zeit, gab es seltsame Gerüchte, Deutschland wolle in diesem Falle auf Südkärnten zugunsten Jugoslawiens verzichten. Der Abwehr eines solchen Verzichts diente die Reise des Geschäftsführers des Heimatschutzverbandes in Kärnten, Fritz Barnert, zur Bayerischen Staatsregierung nach München und in das deutsche Auswärtige Amt, die er im Einvernehmen mit dem Kärntner Landeshauptmann Vinzenz Schumy unternahm. Hier wie dort, in Berlin schon mit Unterstützung Münchens, deponierte er, man wolle „sich mit den nationalen Verbänden im Reich in Verbindung setzen, um diese für eine gemeinsame Abwehrorganisation zu interessieren, die im Falle der Gefahr sofort in Tätigkeit treten könnte“. Schumy hat ganz offensichtlich diese Absicht noch im August 1926 während seiner Berlinreise selbst bekräftigt.²⁾

Es folgte im Jänner 1927 die Intervention des deutschen Hauptaktionärs der Bleiberger Bergwerks Union, Fritz Belke, beim Auswärtigen Amt. Belke wies auf die Wichtigkeit seines Betriebes für die „deutsche

Bleibasis“ hin, zitierte warnend das Beispiel des Mießtales, das an Jugoslawien abgetreten worden war, und in dem ein Bergwerk mit großen Verlusten an eine britische Gesellschaft verkauft werden mußte, winkte mit geplanten Investitionen in Südkärnten in der Höhe von mehreren Millionen Reichsmark und schloß mit dem Bemerkens: „Ich bitte das Auswärtige Amt, den Verhältnissen in Südkärnten, insbesondere dem Schutz des reichsdeutschen Privateigentums in diesem Gebiet rechtzeitig besondere Aufmerksamkeit angedeihen zu lassen, und bei allen etwaigen Verhandlungen mit Jugoslawien über eine Grenzverlegung die Unantastbarkeit des Privateigentums, insbesondere des wertvollen Bergwerksbesitzes der Bleiberger Bergwerks Union zu schützen.“ Kaum einen Monat später legte dann Emil Mühlbacher, von Belke als Vorsitzender des Kärntner Industriellen-Verbandes und damit als Experte beim Auswärtigen Amt eingeführt, seine Argumente für die wirtschaftliche Einheit Kärntens in Berlin vor.³⁾ Dem Auswärtigen Amt war allerdings verschwiegen worden, daß Mühlbacher geschäftsführender Verwaltungsrat der Bleiberger Bergwerks Union des Herrn Belke war.

Bandenüberfallshysterie und Germanisierungstendenzen in Kärnten verhinderten die Einhaltung des den Kärntner Slowenen vor der Volksabstimmung 1920 gegebenen Versprechens einer Minderheitengarantie. Gewiß, es gab Autonomieentwürfe. Diese bewogen den außerordentlich minderheitenfreundlichen Völkerrechtler Theodor Veiter zu dem Satz: „Durch Nichtannahme der ihnen 1927 gemachten Autonomievorschlüsse haben sich die Kärntner Slowenen jedenfalls selbst in die von ihnen sodann beklagte Lage gebracht.“⁴⁾

Die Haltung der Slowenen wird allerdings verständlicher, wenn die Intention dieser Vorschläge in einem Bericht des Vorsitzenden des Deutschen Schutzbundes, Carl von Loesch, sichtbar wird: „Die Formen, die man gefunden hat, sind darum so gut, weil sie sowohl die Wünsche der Auslandsdeutschen befriedigen, als auch den Eindeutschungsvorgang in den Grenzgebieten nicht gefährden.“⁵⁾

III. GELDER AUS DEM REICH

Der Eindeutschungsvorgang geschah permanent. Kärnten „führte seinen Kampf um seine Freiheit als einen Kampf um die Südgrenze des Deutschen Reiches auf der Karawankenkette“, schrieb Hans Steinacher, seit der Kärntner Volksabstimmung Reisender in Grenz-, Abstimmungs- und Deutschumsangelegenheiten, schon im Juni 1925 an das Auswärtige Amt in Berlin, um es an der Vergabe landwirtschaftlicher Kredite für Südkärnten zu interessieren.⁶⁾

Es kam zur Ansiedlung deutscher Bauern im Grenzgebiet, in der Steiermark speziell auf Initiative der Deutschen Bau- und Bodenbank, in Kärnten auf Anregung des Kärntner Heimatbundes. Diese Siedler, zusammengeschlossen in der Vereinigung reichsdeutscher Landwirte in Kärnten unter dem Vorsitz von Wolf Küchler, wandten sich, in finanzielle Schwierigkeiten geraten, wieder um Kredithilfe an Berlin. Im August 1933 genehmigte der deutsche Finanzminister die Bereitstellung von 100.000 Schilling aus Mitteln der Ossa.⁷⁾ Die Ossa-Vermittlungs- und Handelsgesellschaft war 1926 durch den deutschen Reichskanzler Stresemann gegründet worden und fungierte seitdem als zentrale Finanzierungsstelle der deutschen Volkstums- und Revisionspolitik.⁸⁾ Damals unter der Kontrolle der Parteien der Weimarer Republik mit Ausnahme der KPD und der NSDAP, war sie ab 1933 ausschließlich in der Hand der Nationalsozialisten.

Dementsprechend schaltete sich in die Kreditverteilung auch die Landesleitung der NSDAP in Österreich ein. Mit ihrem Einverständnis lag die Verteilung in den Händen von Wolf Küchler, Albert Gayl und des Vorsitzenden des Kärntner Heimatbundes Maier-Kaibitsch. Diese vergaben die Mittel aufgrund von Richtlinien ausschließlich „in dem nationalpolitisch gefährdetsten Gebiet, der sogenannten Abstimmungszone I, einschließlich unteres Gailtal“. Noch im Jänner 1934 stellte das Finanzministerium in

Berlin weitere 200.000 Reichsmark zur Verfügung, jetzt schon nicht allein mehr an deutsche Staatsangehörige, sondern auch an österreichische Bauern in diesem Gebiet.⁹⁾

IV. BALKANGESCHÄFTE

Der Anschluß Österreichs an das Deutsche Reich war nicht allein politisch, sondern vor allem wirtschaftlich bedingt. Er ermöglichte die Fortsetzung und Verstärkung der wirtschaftlichen Eroberung Südosteuropas durch deutsches Kapital. Das galt insbesondere für Jugoslawien, das als eines der ersten Länder seine Handelsbeziehungen mit NS-Deutschland geregelt hatte, und in dessen Ausfuhr und Einfuhr Deutschland seit 1937 an erster Stelle stand. Die ökonomische Abhängigkeit bedingte die politische Annäherung, eine Binsenweisheit, die auszusprechen nur inopportun gewesen wäre, wie der Leiter der Handelspolitischen Abteilung des Auswärtigen Amtes, Karl Clodius, in einer Aufzeichnung von 7. Jänner 1938 formulierte. Er fügte hinzu: „Die Erkenntnis dieser steigenden wirtschaftlichen Verbundenheit Jugoslawiens mit Deutschland hat dazu beigetragen, die seit Jahren sich vorbereitende politische Abkehr Jugoslawiens von den gegen Deutschland gerichteten politischen Kombinationen im Donauraum zu erleichtern und zu beschleunigen.“¹⁰⁾

Nach dem Anschluß Österreichs verstärkte die Einverleibung tschechoslowakischen Gebiets nach dem Münchner Abkommen diesen Druck. Für Deutschland war die Aufrechterhaltung des Status quo in Südosteuropa auch nach Beginn des Krieges von Vorteil gegenüber einer direkten Verfügungsmöglichkeit über die Ressourcen, d.

Slovincem iz Roža Podjune in Zilje

ter vsem rojakom
po širnem svetu
blagoslovljen Božič
in srečno
novo leto 1973

NARODNI SVET
KOROŠKIH SLOVENCEV

h. gegenüber einer „wirtschaftlichen Besetzung“. Die Länder Südosteuropas konnten sich noch gegen Devisen auf dem Weltmarkt versorgen, davon profitierte direkt und indirekt auch Deutschland. „Die Einbeziehung würde also den Zusammenbruch der Konjunktur in den Südostländern bedeuten und damit die Produktion und die deutschen Bezugsmöglichkeiten drastisch verringern.“¹¹⁾

Der Kriegseintritt Italiens steigerte indessen nochmals die Isolierung Jugoslawiens und den deutschen Druck. Berlin wies damals die deutsche Gesandtschaft in Belgrad an: „Es wird aber auf alle Fälle gut sein, dortiger Regierung die nunmehr völlige wirtschaftliche Abhängigkeit Jugoslawiens von den Achsenmächten auch dort nochmals besonders klarzumachen.“¹²⁾

Noch im gleichen Juni 1940 mußte die jugoslawische Nationalbank bekanntgeben, daß sich der deutsch-jugoslawische Warenverkehr künftig nur mehr auf Reichsmarkbasis abwickeln würde.¹³⁾

Immerhin, der Vorrang der deutschen ökonomischen Interessen sicherte noch den Bestand des jugoslawischen Staates und bedeutete auch die vorläufige Zurückstellung der volkstumspolitischen Ziele.

Auf direkte Weisung von Berlin aus wurde die Agitation der deutschsprachigen Minderheit in Jugoslawien eingeschränkt, die lokalen Verbindungen, etwa von der Steiermark direkt nach Slowenien möglichst unterbrochen, dafür Sorge getragen, „daß die deutsche Volksgruppe in Jugoslawien absolute Ruhe hielte.“¹⁴⁾ Gerüchte aus Graz, die bis nach Rom gedrungen waren, daß die Annexion des Gebiets um Marburg unmittelbar bevorstünde, wurden als Schwindel dementiert¹⁵⁾, Denkschriften der Gauleitungen von Kärnten und der Steiermark über Annexionen jugoslawischer Gebiete vorerst ad acta gelegt.

Die Kärntner Grenzansprüche über den Rahmen des Vertrags von Saint-Germain hinaus wurden im Juli 1940 formuliert. Man forderte aufgrund der „natürlichen Abgrenztheit“ das Mießtal und das Dreieck von Jesenice, aus Gründen der verkehrsgeographischen und der Bodenschätze. Die Denkschriften wurden dem Auswärtigen Amt zugeleitet.¹⁶⁾ Die steirischen Gebietsansprüche untermauerte in einer nicht veröffentlichten Studie des Südostdeutschen Instituts in Graz der dortige Universitätsdozent Hermann Ibler im Juni 1940: Deutscher Lebensraum ist alles, was durch Deutsche kultiviert, zivilisiert und wirtschaftlich erschlossen worden ist; daraus und aus der politischen Entwicklung Sloweniens bis 1940 ergebe sich, daß die „deutsche“ und windische Bevölkerung nichts sehnlicher wünscht als die staatliche Wiedervereinigung mit dem Großdeutschen Reich.¹⁷⁾

Den ausführlichen steirischen Forderungskatalog übergab der steirische Gauleiter und Reichsstatthalter Uiberreither auch Hitler, erreichte aber nur, daß die Unterlagen im September 1941 zu den Akten der Reichskanzlei kamen und in mehrwöchigen Abständen immer wieder vorgelegt wurden, zuletzt am 1. März 1941.¹⁸⁾ Ähnliche Pläne für den unvermuteten Fall eines Kriegseintritts Jugoslawiens auf Seiten der Alliierten finden sich in den Akten der kulturpolitischen Abteilung des Auswärtigen Amtes, Auslandsdeutsche Minderheiten, ebenfalls vom Juni 1940.¹⁹⁾

Alle diese Annexionspläne blieben so lange folgenlos, als die „friedliche“ Eingliederung ganz Jugoslawiens in die deutsche Interessenssphäre, in den deutschen Großraum, wichtiger war und nicht gefährdet schien. Erst nach dem Sturz der Regierung Zvetkovič zwei Tage nach dem Beitritt Jugoslawiens zum Dreimächtepakt Deutschland—Italien—Japan, als mit der Schwächung Jugoslawiens Richtung Westmächte die „friedliche“ Eingliederung gescheitert, somit die deutsche ökonomische Position gefährdet war, griff man zum Mittel der militärischen Besetzung, zur direkten Übernahme der Kontrolle.

V. BESETZUNG UND AUSSIEDLUNG

Jetzt dienten die völkischen Argumente als brauchbares Instrument, man kam auf die früheren steirischen und Kärntner Forderungen zurück. Die direkte Einverleibung jugoslawischer Gebiete fand ihre Grenze nur in den Interessensgegensätzen und im Interessensausgleich gegenüber dem verbündeten Italien.²⁰⁾ Noch in den ersten Tagen des Balkanfeldzuges im April 1941 zerstückelte man Slowenien und bildete die Zivilverwaltungsgebiete Untersteiermark sowie Kärnten und Krain. Die als Chefs der Zivilverwaltung eingesetzten Gauleiter und Reichsstatthalter von Steiermark bzw. von Kärnten unterstanden direkt Hitler, weisungsberechtigt waren darüber hinaus nur Göring im ökonomischen Bereich u. Himmler als „Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums“. Beide Zivilverwaltungschefs erhielten den Auftrag, die ihnen unterstellten Gebiete „mit der notwendigen Gründlichkeit und Schnelligkeit einzudeutschen.“²¹⁾

Die Eindeutschung des Gebietes bedeutete: Aussiedlung von Slowenen und Ansiedlung von Volksdeutschen, sowie Eindeutschung von Slowenen im Lande selbst oder in Lagern in Deutschland. Wieder griff man auf die Unterscheidung von Slowenen und Windischen zurück, die kaum

(Dalje na 4. in 5. strani)

Koroški kulturni dnevi

od 27. do 29. decembra 1972 v Delavski zbornici v Celovcu, Predavalnica I

S P O R E D

Sreda, 27. decembra

- 8.30 Otvoritev
Matevž Grilc: Vprašanje izseljevanja koroških Slovencev
- 11.30 Otvoritev razstave
- 14.00 **Pavel Apovnik:** Zakon o dvojezičnih topografskih napisih
Gustl Malle: Popisi prebivalstva po drugi svetovni vojni
Raziskovalni kolektiv: (Janko Malle, Jože Messner, Folti Sima, Malči Strauß) Socioekonomska in prostorska analiza južne Koroške na primeru ene vasi
- 20.00 Klavirski koncert

Četrtek, 28. decembra

- 8.30 **Tone Zorn:** Mednarodni vidiki koroškega vprašanja od časa druge svetovne vojne do avstrijske državne pogodbe
Lojze Ude: Avstrijska državna pogodba in njena manjšinska določila
- 14.00 **Franci Zwitter:** Manjšinska zaščita pri nas in drugje
Svetozar Polič: Položaj narodnih manjšin v Jugoslaviji
Filip Warasch: Pravni položaj avstrijske manjšine v Italiji

Petek, 29. decembra

- 8.30 **Erik Prunč:** Teorija „vindišarjev“ z vidika jezikovne komunikacije
Jožef Wakounig: Letošnja politična jesen v nemškem koroškem časopisu
- 11.00 Ekскурzija v Krko, ogled stolnice
Janez Höfler: Krška stolnica
Vekoslav Grmič: Krška škofija in Slovenci
Jakob Richter: Ustanovitev krške škofije

Gimnazijsko poslopje lepo napreduje

Z občnega zbora Združenja staršev na Slovenski gimnaziji v Celovcu

V soboto, 16. decembra, se je v Delavski zbornici vršil občni zbor Združenja staršev na Slovenski gimnaziji.

Občni zbor se je razvijal po običajnem dnevnem redu. Žal tudi letos ni bilo med starši ravnatelja gimnazije dr. Pavla Zablatnika. K 60-letnici bi mu radi voščili naj mu tem potom želimo skorajšnjega, trdnejšega zdravja.

Zanimalo nas je predvsem poročilo ravnatelja, ki ga je po predsednikovem poročilu podal namestnik prof. Milan Kupper. Zanimivo je, da se je letos na Slovensko gimnazijo v prvi razred vpisalo 72 novih učencev in učenk. V 16 razredih je 424 učencev in učenk. Sedaj so učenke dosegle število učencev in so tudi številčno enakopravne. Kar 212 učenk je letos na zavodu in seveda enako število učencev. Učnih moči je skupno 28. Na novo je prišel dipl. ing. Franc Koncilja, absolvent slovenske gimnazije.

Po ravnateljevem poročilu je g. Anton Gabriel dal razrešnico staremu odboru in izvedel volitve novega predsednika. Spet je bil enoglasno izvoljen ekonomski svetnik Mirko Kumer. Podpredsednik je Franc Stinger, tajnik Janja Zikulnig, namestnica Malka Feinig, blagajnik Marija Inzko, namestnik Toni Krušič (Rupej iz Velinje vasi). Preglednika računov sta Andrej Mohar in Ignac Domej, častna člana pa ravnatelj dr. Pavle Zablatnik in prvi ravnatelj dvorni svetnik dr. Joško Tischler.

Predsednik Združenja staršev Mirko Kumer je predlagal, da pošljemo z zborovanja zahvalna pisma ministrom, ki so v kakršnikoli zvezi z zidavo gimnazijskega poslopja. To se bo seveda zgodilo.

Pri slučajnostih so prišla na vrsto različna vprašanja staršev v zvezi z napredkom učencev, sistemom šole, podporami gimnazijskim plesom itd. Ples je določen za petek, 23. februarja 1973 v Kolpingovi dvorani.

Zadnja točka je bil izlet in ogled gradbišča. Dipl. ing. Janez Oswald sam nas je vodil do hiše in po hiši. To so pravzaprav

tri mogočne zgradbe povezane v eno. Kar smo enkrat opazovali kot model, je zdaj že več kot pol resnica. Že surova stavba naredi mogočen vtis, kaj šele, ko bo vse končano. Naši otroci bodo — tudi po zaslugi našega odličnega arhitekta in profesorja Janeza Oswalda — imeli pouk v smotno zamišljeni in solidno zgrajeni zgradbi, ki stoji na prav mirnem kraju. Sicer smo še hodili med podporniki in pazili na odprtine na tleh, a smo že dobili celoten vtis poslopja. Zanimala nas je razporeditev učilnic, znanstvenih prostorov, garderobe, skupne ogromne hale, telovadnice itd. Ogled je bil res koristen in vzpodbuden. Upamo, da se bo šolsko leto 1973/74 že začelo, če ne pa vsaj nadaljevalo in končalo v novi šoli.

Popoldne so se starši pri profesorjih zanimali za šolske uspehe svojih otrok.

Tega ni treba!

GALICIJA. — V nedeljo, 17. decembra 1972, je gostoval v Galiciji mešani zbor iz Železne Kaple. Ta zbor, ki v Železni Kapli tudi v cerkvi poje, je pripravil adventno petje. Zapel je v naši farni cerkvi najprej med nemško mašo, potem pa še po maši. Zborovsko petje in povezavo smo radi poslušali. Vendar nismo šli srečni domov. Grenki dodatek gospoda Jožeta Wutteja, ki se je brez pooblaščenja ali dovoljenja drznil govoriti v cerkvi pred zbrano farno družino, nam je vzel lepi vtis, ki ga je napravil zbor. Govornik je najbrž zamenjal cerkev z občinsko sobo, v kateri je kot namestnik župana navajen govoriti, ali pa z dvorano nemške hranilnice. Kot predsednik hranilnice je vaje govoriti tam v imenu drugih. V cerkvi bi si pa brez pooblaščenja ali dovoljenja cerkv. oblasti — v našem primeru ni imel ne enega ne drugega — take pravice ne smel prisvajati. Zadele so nas njegove zadnje besede, ko je vabil mešani zbor iz Železne Kaple, naj še pride k nam in pri nas poje, „damit auch in unserer

Pfarrre das deutsche Lied gepflegt und gehrt wird!“ Po tem takem v naši farni cerkvi nočemo slišati nobenega pevskega zboru več. Vsaj v cerkvi hočemo mir pred tako politikom.

Nemški nacionalizem v Galiciji pa poganja tudi še drugod svoje cvetke. Tako je pustil pobrati ljudskošolski ravnatelj Kienzi otrokom dvojezične učbenike za verouk, čeprav od nikogar ni imel za to pooblastila. Že napisana beseda sama je zabodla direktorja, čeprav se k slovenskemu pouku neprijavljenim otrokom slovenskega teksta ni treba učiti.

Mislimo, da se bo moral tudi deležni šolski svet baviti s to stvarjo.

ZA TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI:

Simon Prešern, Trbiž	100.— šil.
Justina Brežjak, Celovec	50.— šil.
Franc Kreuz, Celovec	45.— šil.
Serafina Zitterer, Bekštanj	30.— šil.
Marija Sabunka, Bekštanj	20.— šil.
Eberhard Schale, Metlova	50.— šil.

Vsem ISKRENA HVALA!

Blagoslovljene božične praznike in srečno, uspehov polno novo leto želijo vsem bravcem „Našega tednika“

USLUŽBENCI
 MOHORJEVE TISKARNE
 v CELOVCU

simpler und eindeutiger im Sinne einer Freund-Feind-Ideologie begründet wurde, als im „Volkspolitischen Lagebericht“ der Hauptabteilung I des Reichskommissars für die Festigung deutschen Volkstums vom 7. April 1941: „Während die Slowenen in Kärnten und Steiermark grundsätzlich aufnahmefähig gegenüber deutscher Kultur waren, zeigten sich die Slowenen in der Krain oft besonders gehässig gegen das Deutschtum. Auf dieser Grundtatsache beruht die heutige Einteilung der Slowenen in Windische und Slowenen im engeren Sinne.“²²⁾

Dieser Unterscheidung entsprach dann die Einteilung der Slowenen in eindeutschungsfähige und nichteindeutschungsfähige. Das spielte eine große Rolle in den Lagern in Deutschland, in die die Slowenen der Untersteiermark nach dem Oktober 1941 aufgrund der Anordnung Uiberreithers gebracht wurden.²³⁾ Widerstand gegen diese Anordnung wurde mit Vermögensverlust bestraft. Das machte allerdings nur geringfügigen Unterschied, da die 32.976 Slowenen (aus der Steiermark, dem deutschbesetzten Slowenien und Kärnten), die sich Ende Mai 1942 in den Lagern der Volksdeutschen Mittelstelle in Deutschland befanden,²⁴⁾ nahezu aller Rechte beraubt blieben.

Ihr Vermögen verwirkten sie auch bei Disziplinlosigkeit im Lager²⁵⁾, was wenig bedeutete, da sie auch sonst bestenfalls vorerst mit einer Abschlagszahlung von 300 RM rechnen konnten.²⁶⁾ Zudem wurde ihnen zur Erschwerung der Flucht aus den Lagern ohnehin alles an Geld, Gepäck und Vermögenswerten, aber auch die Personalausweise weggeschliffen.²⁷⁾ Dafür gab es Arbeitseinsatz. Entfernten sie sich aber von der Arbeitsstelle, dann gab es 5 Jahre Konzentrationslager, was in allen Slowenenlagern als warnendes Beispiel angeschlagen wurde.²⁸⁾ Weigerte man sich bei der Überstellung zum Arbeitseinsatz, die alte Mutter im Lager zurückzulassen, so konnte man dies in zwei Wochen Arbeitserziehungslager bedenken.²⁹⁾

Arbeit natürlich nicht in der Industrie. Denn: „Es ist nicht zu verantworten, wenn diese ausgesprochen bäuerliche und an be-

scheidene Verhältnisse gewöhnte Bevölkerung durch Industriearbeit und durch die in der sächsischen hochwertigen Industrie gezahlten Löhne für ihre eigentliche Bestimmung verdorben sind.“³⁰⁾ Nicht verdorben sollten auch die Kinder nichteindeutschungsfähiger Slowenen durch übermäßige Bildung für den künftigen Arbeitseinsatz werden. Zwar sollte dafür Sorge getragen werden, „daß die Kinder dieser Familien nicht verwildern“, zur Schulbildung reichte jedoch der Grundsatz „Lesen, rechnen, Zähne putzen“ aus.³¹⁾

Auch in der Untersteiermark war für eine Rücksichtnahme auf die Slowenen, so der Regierungspräsident in der Steiermark Dr. Otto Müller-Haccius am 30. Juni 1942 an Staatssekretär Stuckart, kein Raum: „Im Gegenteil, es handelt sich darum, die slowenische Tünche der Vergangenheit überall soweit als irgend möglich zu entfernen und dort, wo noch bewußte slowenische Abwehr am Werke ist, radikale Entscheidungen zu treffen.“³²⁾

In der Tat, radikale Entscheidungen waren schon fünf Tage vorher durch Himmler getroffen worden, als er den Befehl für die grundsätzliche Bereinigung der „Bandentätigkeit“ gegeben hatte: „Die Aktion ist insgesamt zweckvoll, hart und rücksichtslos durchzuführen.“³³⁾ Das hieß aber auch erzwungene Mitarbeit der Slowenen selbst: „Sollte festgestellt werden, daß einzelne nicht mitarbeiten wollen oder nach beiden Seiten arbeiten, ist gegen sie mit aller Härte vorzugehen. Es bestehen keine Bedenken, sie sofort zu erschießen und die Familien im Einvernehmen mit den zuständigen Außenstellen zur Aussiedlung zu bringen.“³⁴⁾ Erschießungen von Geiseln waren üblich. Es genügte die Vermutung ihrer national-slowenischen Einstellung. Manchmal war ihnen „nur nichts Direktes zu beweisen“. Doch die Staatspolizei fügte hinzu: „Einige haben auch 1920 beim Kärntner Abwehrkampf gegen die Kärntner auf slowenischer Seite gekämpft.“³⁵⁾

VI. SPEZIALBEHANDLUNG FÜR SÜDKÄRNTEN

Durch die Besetzung und Eingliederung der jugoslawischen Gebiete und den dor-

tigen Germanisierungsmaßnahmen war die slowenische Bevölkerung in Kärnten unter noch stärkerem Druck geraten. Die Planung direkter Maßnahmen gegen sie hatte sich jedoch schon früher angeboten, und zwar durch die Umsiedlung der Kanaltaler Bevölkerung aufgrund des deutsch-italienischen Vertrages aus dem Jahre 1939.

Maier-Kaibitsch, nunmehr Leiter des Kärntner Gaugrenzlandamtes, übernahm die Durchführung der Umsiedlung für den Bereich Kärntens. Es überrascht nicht, daß sich Maier-Kaibitsch der illegalen Zeit erinnert, wie er sechs Jahre zuvor bei der Kreditverteilung mit Ing. Albert Gayl zusammenarbeitete; er forderte den jetzt bei der Landesbauernschaft in Graz Tätigen als Mitarbeiter an. Denn, so Maier-Kaibitsch: „Nun haben wir außerdem in Kärnten durch diese Aktion die Möglichkeit, den gemischt-sprachigen Grenzgürtel durch Sehaftmachung von deutschen Bauern zu verstärken und zu sichern. Es ist dies jene Möglichkeit, die von uns immer angestrebt wurde, und die wir nun mit aller Kraft ausnützen müssen.“³⁶⁾ Gayl übernahm die Leitung der Abteilung C III der Amtlichen Umsiedlungsstelle Kärnten und damit die Verantwortung für die Planung und Durchführung der Ansiedlung im landwirtschaftlichen Bereich.

Dennoch war die Umsiedlungsplanung für die antislowenische Volkstumspolitik in Kärnten nicht unproblematisch. Die Unterscheidung zwischen Slowenen und Windischen war bei der Volkszählung vom 17. Mai 1939 erstmals offiziell anerkannt worden; damit waren von 44.708 Kärntnern slowenischer Muttersprache, das waren ca. 10 Prozent der damaligen Wohnbevölkerung, nur mehr 8553 auch slowenischer Volkszugehörigkeit übriggeblieben.³⁷⁾

Nun beabsichtigten aber auch Kanaltaler Slowenen für Deutschland zu optieren und damit ihr politisches Bekenntnis als Windische abzulegen. Das brachte Maier-Kaibitsch in eine schwierige Lage. Er war sich seiner Sache mit den Windischen offensichtlich doch nicht ganz so sicher, weil er die Meinung vertrat, daß deren Ansiedlung in Kärnten, „ein Erstarren des schließlich und endlich doch nichtdeutschen Elementes an der Grenze“³⁸⁾ bedeutete hätte,

zum anderen wäre aber der Ablehnung ihrer politischen Entscheidung für Deutschland konsequenterweise auch einer Ablehnung der Unterscheidung zwischen Muttersprache und Volkszugehörigkeit gleichgekommen. Man entschied sich daher, diese „Windischen“ zwar umzusiedeln, sie aber die besseren Eindeutschungsmöglichkeiten wegen gleich in andere Teile Deutschlands zu verbringen.

Der Modus für die durch die Umsiedlung der Kanaltaler „immer angestrebte“ Verstärkung der antislowenischen Maßnahmen wurde in einer Sitzung vom 27. September 1941 festgelegt: Die Kriterien der Auswahl bestimmte die Staatspolizeistelle Klagenfurt in Zusammenarbeit mit dem SD (Sicherheitsdienst, SS). Sie erklärte Kärntner Slowenen, „daß sie infolge ihres Verhaltens ihre Betriebe in Kärnten aufgeben müssen“. Diese Slowenen konnten sich dann innerhalb einer Woche entscheiden, ob sie einer Beschlagnahme die Bezahlung eines Kaufpreises, der „grundsätzlich unter dem Verkehrswert“ zu liegen hatte, vorzogen. Gleichwohl entgingen sie nicht ihrem Schicksal: „Die Slowenen werden von der Staatspolizei in ein Lager überführt.“³⁹⁾

Ende Mai 1942 befanden sich 1217 Kärntner Slowenen in den Lagern der Volksdeutschen Mittelstelle in Franken und Brandenburg,⁴⁰⁾ allein 947 davon waren im April 1942 ausgesiedelt worden.⁴¹⁾ Der gutgemeinte, wenn auch naive Versuch des Verwesers des Bistums Gurk gegen die Umsiedlung Kärntner Slowenen bei Hitler zu intervenieren, wurde am 30. April 1942 von Himmler ironisch mit dem Bemerkten verhindert: „Ich habe dieses Schreiben an Gauleiter und Reichsstatthalter Rainer abgegeben mit der Bitte, dem Herrn Verweser mündlich zu bestellen, er wäre doch für die himmlischen Dinge da und er solle sich um diese doch wirklich irdischen Fragen nicht kümmern.“⁴²⁾

Höchst irdisch verschärfte Himmler in seiner Anordnung vom 6. Februar 1943 die antislowenischen Maßnahmen, als er das gemischt-sprachige Gebiet in Kärnten zum Siedlungsbereich erklärte, um hier durch

(Nadaljevanje na 5. strani)

CELOVEC

Na Sveti dan (25. decembra) bo v Mohorjevi kapeli v Celovcu ob 16. uri popoldne slovesna božja služba.

Verniki iz Celovca in okolice vabljeni!

V kapeli provincialne hiše je v nedeljo, 24. decembra 1972, celodnevno češčenje. Ob 7. uri se izpostavi Najsvetejše; ob 7.30 prva sv. maša; ob 10. uri druga sv. maša; nato ure češčenja; ob 18.30 zaključna slovesnost in blagoslov.

Opolnoči je polnočnica kot vsako leto.

Ob 9. uri je — kot vsako nedeljo in zapovedan praznik — sv. maša tudi v cerkvi novega bogoslovja ob Lendkanalu.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „KOČNA“ V SVEČAH

vabi na

PEVSKI KONCERT

ki bo na Štefanovo, 26. decembra 1972, ob 14.30 pri Adamu v Svečah. Moški zbor vodi prof. dr. Anton Feinig.

Prireditev bo povezana tudi z božičnim prizorom.

KATOLIŠKA MLADINA DEKANIJE PLIBERK

vabi na ritmično mašo

„MIR NAŠA SKUPNA POT“

ki bo, dne 1. januarja 1973, ob 19. uri v farni dvorani v Šmihelu.

SPD „ZARJA“ V ŽELEZNI KAPLI

vabi na igro

LOVSKI TAT

v torek, 26. 12. 1972, ob 13. uri (Štefanovo), farni dvorani v Železni Kapli. — Gostujejo igralci Slovenskega prosvetnega društva „Radiše“.

SPD „BILKA“ V BILČOVSU

vabi na igro

LOVSKI TAT

v nedeljo, 6. januarja 1973, ob 19.30 pri Miklavžu v Bilčovsu. Gostuje igralna skupina Slovenskega prosvetnega društva „Radiše“.

Liga der Menschenrechte - die Jesuiten der Demokratie

Am 6. Dezember 1972 war die Jahresveranstaltung der Österreichischen Liga für Menschenrechte — Landessektion Kärnten. Die Teilnehmer, vorwiegend Mitglieder der Liga und Vertreter der Jugend, füllten fast den Blauen Saal des Konzerthauses in Klagenfurt. Eröffnet wurde die Veranstaltung vom Präsidenten LH. a. D. Ferdinand Wendenig. Der Landessekretär Dr. Janko Zerzer stellte den Vortragenden vor. Oberstudienrat Prof. Dr. Ernst Joseph Görlich, Vizepräsident der ÖLFMR hielt einen temperamentvollen Vortrag unter dem Motto „Die Menschenrechte sind unteilbar“.

Zurückgreifend in die Geschichte der ersten Kulturvölker, stellte er fest, daß man seit jeher das Menschenrecht kannte — um es jedoch nicht immer beachten zu müssen — hat man gewisse Völker z. B. Neger, Indianer, insbesondere die Sklaven nicht zu den Menschen gezählt. Das Menschenrecht ist jedoch unteilbar. Es gibt Menschen verschiedener Art aber es gibt keine Herrenmenschen und keine Mindermenschen. Der Mensch neigt jedoch gerne dazu, andere zu beherrschen wobei er oft dazu dem eigenen Volke untreu wird — um beim herrschenden Volk Anschluß zu finden. Es gibt jedoch Herrschsüchtigkeit auch unter Gleichsprachigen. Die Opposition gegen die Ausartung der Wohlstandsgesellschaft kann wohl aus menschlich sein — doch verachtet diese Opposition sehr gerne wieder jene Menschen die eine andere Meinung haben. Über Menschenrechte kann man nur und muß man die Mitmenschen informieren. Hätte man die Österreich-Ungarische Monarchie durch gegenseitiges Verstehen aufgebaut bzw. geschützt — wäre diese nie zerbrochen. Auch die heute so gespannte Situation in Kärnten ist die Folge der einseitigen Bildung.

In der anschließenden Diskussion trat es klar zum Vorschein, daß wohl die Schulen der slowenischen Volksgruppe eine sachliche Information über den nördlichen Nach-

barn und andere Völker bieten, wogegen in vielen deutschen Schulen nebst dem guten Willen — auch die diesbezüglichen Lehrpläne fehlen.

Auch die Verunglimpfung des Gymnasiums für Slowenen steht im Widerspruch zu den Menschenrechten. Immer wenn man jemanden herabsetzt, sich nur selbst als heimattreu bezeichnet, bricht man das Menschenrecht. Nicht formelle Gesetze sichern das Menschenrecht, sondern der gute Wille. Man nimmt in Österreich Proteste gegen Diskriminierung der Menschen in der Fremde gerne zur Kenntnis — nicht so gegen jene in der Heimat. Doch ist der gesellschaftliche Druck oft entscheidender als das Gesetz.

Eine rege Diskussion entstand über die Ausbreitung der Liga. Der Präsident stellte bereits bei der Einleitung fest, daß die Liga für Menschenrechte eine Vereinigung von Idealisten in der ganzen Welt ist. Ein Diskussionsredner verlangte: die LfMR müßte eine Massenorganisation werden. Jedenfalls wurde festgestellt, daß alle Idealisten willkommen sind und daß es noch viele Österreicher gibt, die treue Mitglieder werden würden — wenn das Programm der Liga bekannter wäre.

Zum Vorschlag, man möge in Kärnten zweisprachige Tafeln dort aufstellen, wo die Slowenen leben, wo diese verkehren und wo diese willkommen sind, konnte ebenso wenig geantwortet werden als auf die Frage, wo man das Geld für Erwachsenenbildung und sachliche Information der Bevölkerung hernehmen sollte.

Nach zweieinhalbstündiger Dauer wurde die Veranstaltung geschlossen und zwar im Sinne des Bibelwortes — gehet hin und verbreitet unter den Brüdern und Schwestern das Gute — die Ideale der Liga für Menschenrechte.

Franz Rutar
Eberndorf/Dobrla vas

11) Südosteuropa. Vorschläge für eine neue deutsche Kapitalpolitik. Sondergutachten des Mitteleuropäischen Wirtschaftstages. Februar 1940. T-84 (Sammlung verschiedener deutscher Akten)/79/1367230.

12) Auswärtiges Amt an Deutsche Gesandtschaft Belgrad v. 14. 6. 1940, T-120/1280/484392.

13) Niederschrift aus Südost-Echo v. 21. 6. 1940, DA1 837 — Jugoslawien, T-81 (Akten des Deutschen Auslandsinstituts)/521/5286148.

14) Notiz v. 13. 4. 1939, T-120/1325/D514909.

15) Vermerk (Weizsäcker) v. 1. 4. 1939, T-120/327/242060.

16) Denkschriften „Das Mießtal“ und „Das Dreieck von Abling“ v. Juli 1940 in Beilage zu: Auswärtiges Amt (Neuwirth) an Gauleitung Kärnten (Maier-Kaibitsch) v. 15. 3. 1941, T-120/1536/D653115-127.

17) Herman Ibler: Des Reiches Südgrenze in der Steiermark. Vergewaltigtes Selbstbestimmungsrecht. Graz 1940.

18) Die Südgrenze der Steiermark, in Beilage zu Vermerk v. 11. 9. 1940, Bundesarchiv Koblenz, Akten der Reichskanzlei, R 43 II/1348 b.

19) Aufzeichnung (Lorenz) über die deutsche Volksgruppe in Jugoslawien v. 27. 6. 1940, T-120/1306/488977-982.

20) Vorläufige Richtlinien für die Aufteilung Jugoslawiens, Oberkommando der Wehrmacht, Wehrmachtsführungsstab, v. 12. 4. 1941, T-77 (Akten des Oberkommandos der Wehrmacht)/780/5506803.

21) Erlaß des Führers über die vorläufige Verwaltung in den besetzten ehemals österreichischen Gebieten Kärntens und der Krain; Erlaß des Führers über die vorläufige Verwaltung in der Untersteiermark; beide vom 14. 4. 1941, T-77/884/5633976-4014.

Reichsleiter Bormann an Reichsminister Lammers (Reichskanzlei) v. 6. 5. 1941, R 43 II/1348 b.

22) Der Reichsführer SS, Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Hauptabteilung I, Volkspolitische Lageberichte, zur Unterrichtung für den inneren Dienstgebrauch, Jugoslawien, Volkstumslage und allgemeine Übersicht, 7. 4. 1941, T-74 (Akten des Reichskommissars für die Festigung deutschen Volkstums)/3/374039.

23) Kundmachung über staatspolizeiliche Maßnahmen im Grenzgebiet v. 20. 10. 1941, T-81/306/2434232.

24) Lagerstand der Volksdeutschen Mittelstelle vom 31. 5. 1942, T-81/266/2385156.

25) Richtlinien des Reichskommissars für die Festigung deutschen Volkstums zur Abwicklung des Vermögens der aus den befreiten Gebieten der Untersteiermark und Oberkrain abgesiedelten Personen, in Beilage zu: RKFDV, Volksdeutsche Mittelstelle, Einsatzführung München-Obb. an die Lagerführer der Absiedlerlager v. G. 10. 1942, T-81/279/2400666.

26) Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Volksdeutsche Mittelstelle, Umsiedlung, Einsatzführung Schwaben, Rundschreiben Nr. 354 v. 18. 9. 1942, T-81/283/2405744.

27) Ebenda, Rundschreiben Nr. 353 v. 10. 9. 1942, T-81/283/2405749; ebenda, Rundschreiben Nr. 339 v. 14. 7. 1942, T-81/283/2405772.

28) Der Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums an die Kreislagerrührer und Lagerführer v. 29. 6. 1942, T-81/279/2400686.

29) Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Volksdeutsche Mittelstelle, Umsiedlerlager Burghausen/Obb. an den Höheren SS- und Polizeiführer in den Wehrkreisen VII u. XIII v. 22. 1. 1943, T-74/17/389810.

30) Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Volksdeutsche Mittelstelle, Einsatzführer Sachsen, Sonderaktion S 1 (Wiederholte Anordnungen und Rundschreiben) Okt. 1942, T-81/283/2405007.

31) Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Volksdeutsche Mittelstelle, Umsiedlung-Verwaltung, Dienstanweisung v. 4. 5. 1942, T-81/285/2408414.

32) Der Regierungspräsident in der Steiermark, Müller-Haccius, an Staatssekretär Stuckart, Reichsministerium des Innern, v. 30. 6. 1942, T-120/1306/487207-208.

33) Der Reichsführer SS, Kommandostab RF-SS, Befehl für die Unterdrückung der Bandentätigkeit in den Gebieten Oberkrain und Untersteiermark v. 25. 6. 1942, T-175 (Akten des Reichsführers SS und Chefs der deutschen Polizei)/122/2647928.

34) Der Kommandeur der Sicherheitspolizei und des SD in den besetzten Gebieten Kärntens und Krains v. 8. 7. 1942, T-175/476/2998567.

35) Ebenda, Außenstelle Radmannsdorf, Stützpunkt Neumarkt, Bericht über Bürgermeister von Neumarkt Ing. Hugo Kurz. T-175/476/2998591.

36) Maier-Kaibitsch an Landesbauernführer Sepp Hainzl v. 22. 12. 1939, T-81/279/2400416.

37) Der RFSS und Chef der deutschen Polizei, Der Chef der Sicherheitspolizei und des SD, Meldungen aus dem Reich v. 18. 12. 1939, T-175/258/2750481.

38) Leiter des Gaugrenzlandamtes und Beauftragter der Volksdeutschen Mittelstelle für den Gau Kärnten, Maier-Kaibitsch, an Victor Gerold Kaspar, v. 18. 11. 1939, T-81/279/2400440.

39) Durchführung der beschleunigten Umsiedlung der Kanaltaler, Zusammenarbeit der an der Umsiedlung beteiligten Dienststellen, 27. 9. 1941, T-81/283/2411421-422.

40) Lagerstand der Volksdeutschen Mittelstelle vom 31. 5. 1942, T-81/266/2385156.

41) Maier-Kaibitsch an den Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Stabshauptamt, v. 15. 7. 1942, T-81/279/2400406.

42) Der Reichsführer SS an Reichsminister Lammers v. 30. 4. 1942, R 43 II/1348 a.

43) Der Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums, Allgemeine Anordnung Nr. 21/43/C v. 6. 2. 1943, T-81/266/2384256.

Karl Stuhlpfarrer, geboren 1941, Wien, Dr. phil. Universität Wien 1967, Assistent am Institut für Zeitgeschichte der Wiener Universität. Spezialgebiete Italien, Faschismus.

Himmler wußte, wo überall Slowenen wohnen

Feldkommandostelle, den 6. II. 1943
Der Reichsführer-SS
Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums
C-6/10 Wir./Sz.

ALLGEMEINE ANORDNUNG Nr. 21/43/C

über die Bestimmung eines Siedlungsbereiches im Reichsgau Kärnten

Auf Grund des Erlasses des Führers und Reichskanzlers vom 7. 10. 1939 über die Festigung deutschen Volkstums ordne ich an:
1. Ich erkläre das gemischtsprachige Gebiet im Reichsgau Kärnten zum Siedlungsbereich. Dieser Siedlungsbereich umfaßt folgende Gemeinden:

- a) im Landkreis Wolfsberg: Lavamünd, Legerbusch, Leifling bei Lavamünd, Schwabegg bei Bleiburg
- b) im Landkreis Völkermarkt: Bleiburg, Diex, Eberndorf, Eisenkappel, Feistritz ob Bleiburg, Gallizien, Kärnten, Globasnitz, Griffen, Haimburg bei Völkermarkt, Loibach bei Bleiburg, Moos bei Bleiburg, Pustritz, Ruden, Kärnten, Rückersdorf bei St. Veit, Jauntal, St. Kanzian, Jauntal, St. Peter am Wallersberg bei Völkermarkt, Sittersdorf bei Miklauzhof, Tainach, Kärnten, Vellach bei Eisenkappel, Völkermarkt, Waisenberg
- c) im Landkreis Klagenfurt: Ebenthal, Kärnten, Feistritz im Rosental, Ferlach, Grafenstein, Hörtdorf, Keutschach, Köttmannsdorf über Klagenfurt, Ludmannsdorf bei Feistritz im Ros., Maria Rain, Maria Wörth, Mieger bei Grafenstein, Oberdörfel bei Feistritz im Rosental

- Ottmanach bei Pischeldorf, Kärnten, Poggersdorf bei Grafenstein, Radsberg bei Ebenthal, St. Margarethen im Rosental, St. Thomas bei Pischeldorf, Schiefling am See, Unterferlach bei Ferlach, Viktring, Weizelsdorf im Rosental, Windisch Bleiburg bei Unterbergen, Zell bei Ferlach

- d) im Landkreis Villach: Arnoldstein, Augsdorf, Emmersdorf, Feistritz an der Gail, Finkenstein bei Müllnern, Hohenthurm bei Maglern, Köstenberg, Ledenitzen, Lind ob Velden, Maria Gail, Rosegg, St. Jakob im Rosental, Velden am Wörthersee, Wernberg
- e) im Landkreis Hermagor: Egg bei Hermagor, Görtschach, St. Stefan an der Gail, Vorderberg

Der Siedlungsbereich ist in der beiliegenden Karte in schwarz angelegt. Diese Karte bildet einen Bestandteil dieser Anordnung.
2. Die Bereichserklärung verfolgt den Zweck, das deutsche Volkstum in diesem Gebiet durch Umsiedlung volkspolitisch unzuverlässiger Menschen und Ansiedlung bewährter deutscher Menschen, insbesondere auch durch Selbsthaftmachung von Umsiedlern aus dem Ausland unter planmäßiger Neuordnung der Eigentumsverhältnisse zu festigen.
3. Die Bereichserklärung hat insbesondere die Wirkung, daß Grundstücke im Siedlungsbereich in entsprechender Anwendung des Landesbeschaffungsgesetzes für Zwecke der Wehrmacht vom 29. 3. 1935 (RGBl. I S. 467) und seiner Durchführungsbestimmungen in Anspruch genommen werden können.
Die nach diesem Gesetz der Reichsstelle für Landesbeschaffung obliegenden Aufgaben übertrage ich für diesen Siedlungsbereich dem Reichsstatthalter im Reichsgau Kärnten. (...)

gez. H. Himmler

Quelle: National Archives, Washington, Microcopy N. T-81/266/2384254-7.

Umsiedlung volkspolitisch unzuverlässiger und Ansiedlung „bewährter deutscher Menschen“ und unter „planmäßiger Neuordnung der Eigentumsverhältnisse“ das „deutsche Volkstum zu festigen“⁴³⁾ die Liste der einzudeutschenden 66 slowenischen Gemeinden, hergestellt von der SS, ist erhalten geblieben. **Mit Recht wundern sich Kärntner Slowenen, daß man damals, als man sie berauben und vernichten wollte, im Gegensatz zu heute, sehr wohl wußte, wo sie zu finden seien.**

ANMERKUNGEN

- 1) Ludger Rape: Die österreichische Heimwehr und ihre Beziehungen zur bayrischen Rechten zwischen 1920 und 1923. Phil. Diss. Wien 1968. 198.
- 2) Vermerk (gez. Morath) v. 31. 3. 1926; in der Beilage Empfehlungsschreiben von Schumy v. 9. 3. 1926; National Archives, Washington, Microcopy N. T-120 (Akten des deutschen Auswärtigen Amtes), Roll N. 4631, frame K281558-563. Aufzeichnung v. 3. 8. 1926, T-120/4631/K281550-582. (Die Mikrofilme befinden sich im Institut für Zeitgeschichte, Wien.)
- 3) Dr. Fritz Belke an das Auswärtige Amt Abt. Jugoslawien v. 10. 1. 1927; in der Beilage: Darstellung der geographischen Situation der der Bleiberger Bergwerks-Union gehörigen Werke unter besonderer Berücksichtigung der derzeitigen politischen Verhältnisse v. 4. 1. 1927; Vermerk (Huene) v. 27. 1. 1927; Belke an Huene v. 7. 2. 1927; in der Beilage: Bericht über die Wechselbeziehungen in wirtschaftlicher Hinsicht zwischen dem Gebiete südlich der Drau in Kärnten und seinem Mutterland, v. 5. 2. 1927; T-120/4631/K281589-613.
- 4) Theodor Veiter: Das Recht der Volksgruppen und Sprachminderheiten in Österreich. Wien 1970. 285.
- 5) Loesch an Gesandten von Zech, Auswärtiges Amt, v. 16. 2. 1927, T-120/3694/K007120.
- 6) Steinacher an Regierungsrat Massmann, Berlin, v. 15. 6. 1925 in der Beilage zu Wirtschaftsberatungsstelle für die deutschen Minderheiten im Ausland (Massmann) an Legationsrat Zechlin, Auswärtiges Amt, v. 18. 6. 1925, T-120/3694/K007111-115.
- 7) Der Reichsminister der Finanzen an Auswärtiges Amt, v. 11. 8. 1933, T-120/3694/K007406.
- 8) Hans-Adolf Jacobsen: Nationalsozialistische Außenpolitik. Frankfurt/Main 1968. 166.
- 9) Ossa-Vermittlungs- und Handelsgesellschaft an Auswärtiges Amt v. 16. 10. 1933; T-120/3694/K00747-752; Der Reichsminister der Finanzen an Auswärtiges Amt v. 12. 1. 1934, T-120/3694/K007561.
- 10) Aufzeichnung (Clodius) über die deutsch-jugoslawischen Wirtschaftsbeziehungen für etwaige Besprechungen mit dem jugoslawischen Ministerpräsidenten und Außenminister Stojadinović, v. 7. 1. 1938, T-120/1280/485698.

Šport - šport - šport - šport

NOGOMET

Inter in Crvena zvezda izločena iz tekmovanja — Med ekipami, ki so napredovale v četrtfinale, je tudi Beograd

Nogometaši OFK Beograda so se uvrstili v četrtfinale nogometnega turnirja za pokal UEFA. V povratni tekmi so premagali bolgarsko enajsterico Beroe Stara Zagora s 3:1, potem ko so v prvi tekmi igrali neodločeno 0:0. Beograjčani so predvajali odlično igro, s katero so popolnoma zmedli domačine. Gole pa so dosegli Zec v 71. in 78. min. in Santrač v 85. min., medtem ko je gol domačinov dosegel Kirov v 43. min. iz enajstmetrovke.

Drugo jugoslovansko moštvo, ki je nastopalo v pokalu UEFA, Crvena zvezda, je izpadlo iz nadaljnjega tekmovanja. Crvena zvezda, ki je bila v prvem srečanju poražena z 2:0 proti Tottenhamu, je tokrat zmagala le s pičlim golom prednosti, kar ji ni zadostovalo za prehod v četrtfinale. Kljub temu, da je igral Tottenham stalno podrejeno vlogo, ni uspelo Beograjčanom prodreti skozi angleško obrambo. Edini gol je dosegel Lazarevič v 48. min.

Tudi italijanski Inter je bil izločen iz tekmovanja za pokal UEFA. V Milanu je premagal špansko ekipo Vitoria Setubal z 1:0, kar mu ni zadostovalo za napredovanje, saj so Španci zmagali v prvem srečanju z 2:0. Edini gol za italijanske nogometaše je dosegel Boninsegna v 27. min. iz enajstmetrovke.

JUGOSLOVANSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Olimpija — Partizan 0:2 (0:1)

V 17. in zadnjem kolu jugoslovanskega prvenstva prve zvezne nogometne lige je morala Olimpija v Beograd, kjer je nastopila proti renomiranemu moštvu Partizana. Seveda ljubljanci niso mogli pričakovati uspeha in res so izgubili igro z razliko dveh golov. Takoj pa je treba pibiti, da je imela Olimpija v devetdesetih minutah ponovno tri stooštote prilžnosti za dosego golov, ki pa jih nespretni napadalci niso znali realizirati; to bi veljalo zlasti za reprezentanta Oblaka, ki se je v peti minuti igre sam znašel pred Partizanovim vratarjem; verjetno ga je le-ta tako zmedel, da je streljal namesto v mrežo v aut. V prvem polčasu je imel isti igralec še eno priliko, a je njegov strel z glavo šel preko gola. V drugem polčasu je imela Olimpija deloma tudi lepe prilžnosti, čeravno moramo reči, da je v tem delu igre Partizan izredno pritiskal in da je imela Olimpija srečo, da ni dobila še več golov.

Ljubljanska Olimpija se je po zadnjem kolu jesenskega prvenstva s svojimi 14 toč-

kami znašla na slabem 12. mestu po krivdi nespretnosti njenih igralcev v napadu; pri tem bi naštel samo dva primera: tekma z Borom in z Dinamom, bilo pa je še več takih nepotrebnih spodrsiljav.

Jesenski prvak I. zvezne nogometne lige je postala beograjska Crvena zvezda s 26 točkami.

SMUČANJE

Po uspehu Avstrijcev v smuku je sledil polom v slalomu

Navdušenje in razočaranje se je mešalo ob koncu tedna v taboru avstrijskega smučarskega nacionalnega moštva. V soboto so žareli avstrijski obrazi od veselja nad ponovitvijo uspeha v smuku, čeprav ni bila, kot v Val d'Iseru, avstrijska zmagaja, vendar je bilo pet avstrijskih smučarjev med prvo osmerico, med njimi prvič naš Korošec

Franz Klammer (odlično peto mesto) in Kurt Engstler (6.). Švicar Roland Collombin pa je bil zmagovalec v tekmovanju v smuku v Grödenu pred obema Avstrijcema Karlom Cordinom (2.) in Davidom Zwillingom (3.), 4. je bil Švicar Sprecher, 5. Franc Klammer (A.), itd.

Dvojna zmagita Italijanov v slalomu

Tako veliko kot je bilo veselje v soboto, je bila potrnost dan nato za svetovni pokal v slalomu v Madonni di Campigliu. Od devet avstrijskih smučarjev sta dosegla cilj samo David Zwilling (8. mesto) in Alfred Matt (19.). Senzacija pa je pripravil brez dvoma 18 let mladi Italijan Piero Gros, ki je letos že dosegel drugi popolni uspeh v smučarskem tekmovanju za svetovni pokal in to celo z visoko startno številko 42. Italijani so tudi kot celotno moštvo močno presenetili, saj je bil 2. Gustav Thöni (Italija), 3. Neureuther (ZRN) itd.

Kot že rečeno je prvak v slalomu Piero Gros dosegel tudi zmago 8. decembra v vesleslalomu v Val d'Iseru.

Končano je zunanje snemanje filma o junaštvu na Sutjeski

S snemanjem juriša tretje divizije ter smrti legendarnega komandanta Save Kovačevića se je končalo snemanje velikega filma, ki nosi naslov „Sutjeska“. Sedem mesecev je trajalo snemanje tega filma, ki prikazuje zgodovinske dogodke iz maja in junija 1943 leta na Sutjeski, kjer se je jedro jugoslovanske osvobodilne vojske z vrhovnim štabom na čelu prebilo iz trojnega obroča, ki so ga okoli njega postavile nacistične in fašistične enote ter enote jugoslovanskih kvasilskih vojsk.

Kakor je znano, film „Sutjeska“ režira Stipe Delić po scenariju Branimira Šćepanoviča, s katerim je sodelovalo več strokovnjakov, med drugim tudi ljudje, ki so osebno doživeli Sutjesko. Glasbeno spremljavo za film je pripravil Mikis Theodorakis, vojaški svetovalec pa je bil general major Milan Vuko-

vič. Pri filmu je sodelovala jugoslovanska armada, ki je „posodila“ svojo vojsko in motorizacijo, finančno pa so film podprle ali celo omogočile razne družbeno-politične organizacije.

Film bodo prvič predvajali na Tjentištu prihodnje leto poleti in sicer v času proslave 30-letnice bitke na Sutjeski.

Film je pravi spektakel in je pri tem primerno veliko stal. Glavno vlogo, vlogo vrhovnega poveljnika maršala Tita, je v „Sutjeski“ igral angleški umetnik Richard Burton, komandanta črnogorskih enot Savo Kovačevića je posebil Ljuba Tadić, nadalje je bilo nič manj kot 80 govornih vlog, v katerih so nastopili med drugimi znani jugoslovanski umetniki Bata Živojinović, Boris Dvornik, Bert Sotlar, Stole Arandjelović, Ljubiša Samaradžić, Kole Angelkovski, Relja Bašić, Petar Baničević, Miloš Kandić, in drugi. Med igralkami pa so

Milena Dravić, Neda Arnerić in grška umetnica Irena Papis.

Direktor produkcije Nikola Popović je ob koncu snemanja rekel: „Opravili smo najvažnejši in najbolj naporen del. Sedaj je pred nami še odgovorno delo tehnične obdelave filma“.

Na tiskovni konferenci, ki je bila sklicana ob zaključku snemanja v mostarskem hotelu „Bristol“, so režiser Stipe Delić, direktor filmske delovne skupnosti Nikola Popović ter vojni svetovalec general Milan Vuković obvestil časnikarje, da je delo „zunaj“ končano, da pa sledi še montaža filma, ki se bo nadaljevala doma, v Jugoslaviji, in deloma tudi v tujini. Film „Sutjeska“ je, kot je rekel režiser Delić, plod pomoči družbeno političnih organizacij in številnih delovnih kolektivov ter enot jugoslovanske ljudske armade. Stipe Delić pravi tudi, da mu je težko sedaj zapustiti oziroma razpustiti ekipo, s katero je živel skoraj štiri leta, od začetnih pripravilnih del do zadnjih, zaključnih snemanj. Izjavil je tudi, da je prepričan, da so napravili dober film, ki ga bodo z zanimanjem gledali doma in v tujini, prepričan je nadalje, da je to dober „jugoslovanski, politično angažiran film, s poslanico, ki velja za vse človeštvo“.

„Ves čas smo bili prepričani, da je načrt dober.“

HOKEJ NA LEDU

KAC spet na prvem mestu

ATSE Gradec — KAC 1:3 (0:0, 1:2, 0:1)

Ljubitelji hokeja na ledu v Avstriji so nestrpno pričakovali dvoboja dveh hudih nasprotnikov na ledeni plošči, in sicer dosejanega (v jesenskem hokejskem prvenstvu) prvaka na lestvici in večkratnega avstrijskega prvaka KAC. Mnogi so prerokovali zmago ATSE, prvič zaradi domačega igrišča v Gradcu in drugič, ker je bil le-ta doslej več čas na vrhu lestvice. KAC pa je tokrat pokazal, da je še zmerom favorit za avstrijskega prvaka v hokeju na ledu. V izredno borbeni in napeti tekmi so Celovčani porazili Štajerce s 3:1 in se s to zmago povzpeli na vrh hokejske lestvice.

KAC BI KMALU SPODRSNIL

KAC : HC SALZBURG 6:4 (0:4, 3:0, 3:0)

Preteklo soboto bi avstrijskemu prvaku kmalu spodrsnilo ob skoraj najslabšem hokejskem moštvu HC Salzburg. V prvi tretjini je že dišalo po senzaciji, saj so gostje vodili že s 4:0. Šele v nadaljevanju so Celovčani spoznali, da je treba tudi še tako slabo moštvo vzeti resno. Igra je jasno dokazala, da ne smemo dandanes v Avstriji nobeno športno moštvo, pa najslabše to nogometno ali pa hokejsko, podcenjevati; nič koliko primerov je bilo, ko je slabo moštvo nadigralo najboljšega. Tako bi se kmalu, kot smo videli, zgodilo z našimi koroškimi hokejisti.

Po igri s Salzburgom je trener Gluhov povedal tole: „Težke in lahkomiselnosti napačne so omogočile Salzburčanom v prvi tretjini igre vodstvo štirih zadetkov prednosti. Kasneje je rešilo moštvo KAC borbenost in s tem dve nepopisno dragoceni točki, če pomislimo, da je HC Salzburg na predzadnjem mestu.“

Zadnja pravda

Spisal J. S. Baar, iz češčine prevedel V. Hybášek 32

Spustil se je po revirju doli k „dolgi luži“, pes stopa tik ob njem, obilna in mrzla je rosa. Gozdarja zebe v roke, toda tolaži se, da bo dan lep... Mili gozdni petelinček, sloka, je plaho pozdravil z nežnim „fiju, fiju“ bližajoče se jutro. Drugi ptiči se oglašajo šele za njo; nebo se jasni, tema se redči, jutranji svit že pada po seči gozdarju na pot. V otepani rosi na travi in na mahu opaža gozdar sled zajca in srne; mož oprezuje z očmi in ušesi po zraku, ne bi li zaslišal glasu ali česa zapazil. Kar se ustavi pes in dvigne prvo desno tačico. Kaj bi bilo? Tudi gozdar se ustavi in poslušuje. Zdi se mu, da čuje tenak, oster zvok ročne žage. „Pa le ni lagal,“ zarobanti gozdar, pokliče psa in se kakor tat pomiče naprej. Glas je vedno močnejši, prav gotovo, to poje žagal Gozdar sname puško dvocevko z rame, jo vzame v roke, se plazí naprej od drevesa do drevesa, se skriva za debli in vidi... Prav pri tleh žaga tat krasno smrečico v najlepši rasti. Večna škoda, uničiti ji življenje v cvetu mladosti. Mogoče stoji drevesce dvajset let, dalj gotovo ne, pa bi lahko rastle petkrat dvajset let in bi se še ne preživela, še ne bi došla. Kdo je zločinec, ki krade mlademu in zdravemu deblu življenje? V tem je zahreščalo, tat je odskočil, smreka se je nagnila, kakor da je močen veter potegnil, njen vrh se je nagnil, in z glasnim šumom je padla mehko na bližnje mlado grmovje. Ko je tat odskočil, ga je gozdar spoznal.

„Tak ti si to, lump!“ je zaklical. Pes je zalajal naglas in Martin Porazil je dvignil sekuro kakor v obrambo.

„Sekuro iz rok!“ je ukazal gozdar in položil prst na petelina, da je zaškripal.

„Lej, lej, svoj lastni gozd je prodal, denar je zatožaril, potem pa gre in krade!“

„Trebež imam kupljen v graščinskem; posekal sem samo smrečico; zavoljo enega drevesca vendar ne bo precej taka reč.“

„To ni eno drevesce! Že peto si posekal.“

„France, ne izdaj me!“ je zaprosil tedaj Martin. Sekira mu je omahnila, žalosten in osramočen je stal, ker ga je bil logar zasačil pri sramotnem činu.

„Če te on ne naznani, te bomo mi,“ se je škodoželjno, skoro strašno oglasilo za Martinom. Adam je stal s Kminkom na kraju krčevine. Past je bila zaprta, Martin se niti ganil ni v njej. Bled je obrnil obraz k Adamu in dvignil sekuro... Sonce je vzhajalo, ptiči so peli, gozd se je zbujal; nekje na gozdni poti je zateglo zamukal vol. Manca je šla z vozom za možem in voličkom se je v jutranjem hladu zahotelo tople staje.

„Da ni bilo mene, bi bila nesreča gotova,“ je izpovedal gozdar pri sodišču, slikajoč, kako je od zadaj priskočil k Martinu in mu iztrgal iz rok sekuro, katero je bil vzdignil za udar. Sodišče je prisodilo obema bratoma isto kazen — ječo. Zaman so bili vsi prizivi, zaman vsi ugovori in zavijanja, višje instance so odmerjeno kazen potrdile in zavrgle prošnjo za izpembebo kazni v globo. Niti prošnja za pomiloščenje ni bila uslišana, vsa sredstva so bila izčrpana, Martina in Adama so resno pozvali, naj nastopita kazen, in njun zastopnik ju je poučil, da pridejo orožniki, če se ne odzoveta vabilu.

„Tako je prav,“ je hvalilo javno mnenje zemeljsko pravico, „oba naj sedita, da si tega ne bosta očitala.“ In

dedki so poučevali pridigarstvo svoje sinove in vnuke: „Tu imate lep zgled, kaj dela s človekom nebrzdana strast, še v ječo ga spravi.“

Ob času najpridnejše setve sta izginila Martin ter Adam in nihče, niti lastni ženi nista vedeli, kje sedita. Kot da sta se pogovorila, sta prepovedala ženama, obiskati ju. V ječi sta si izvolila samotni zapor in zaprosila, da ne pusté nikogar k njima.

Doma sta pustila žalost in sramoto. Najbolj se je sramoval „Spodnjih“ študent, ki se ni prikazal ljudem pred oči, za vasjo po stezah in še v temi se je odpravil v Domažlice, sedel v razredu osoren, nem, plah samotar; v temi se je vračal zopet iz šole. Manca si je morala iz Postrekova najeti dninarja za voznika, ker ni hotel iz Klenčiči nihče priti. Dodlička pa je s hčerko in otroci prav dobro gospodarila sama. Adamek že poganja in Dodlička je postavna po očetu; osemnajst let ji je in orje ter seje kakor fant. Kolikorkrat pogleda mati skrbno nanjo; vidi vedno njeno obličje zamračeno, brez usmeva in čelo temno; vendar dekle nikdar ne tarna, ne godrnja, pač pa si sama in prostovoljno pritrjuje, samo da bi imeli — za tožbe. Živo čuti z očetom, ki mu je na las podobna. In če se mati pritoži, se oglasi Dodlička ponosno: „Ata imajo prav, odnehati ne morejo pa tudi ne bodo.“ „Porazilova kri je v njenih žilah,“ si misli v takih trenutkih mati. Vse delo so že skoro izvršili in že kopljejo krompir; tedaj ponoči potrka nekdo na vrata. Adam se je vrnil iz ječe. Najedel se je, legel in molčal. „No, jutri že spregovori,“ si je mislila Dodlička. Mož je rano vstal, toda govori malo, kot da so besede zlato. Navadil se je v celici misliti in odvadil govoriti. Tudi na zunaj se je spremenil. Domov je prišel ostrizen in obrit, z bledimi lici in nagubanim čelom, v kratkih laseh pa se mu svetijo beli med temnimi... (Dalje prihodnjic)

Božji gost pri kmetu

To resnično zgodbo, ki opisuje, kako je Kristus sam za božični praznik prišel k nekemu kmetu v goste in pa kaj ga je ob tej priliki učil, mi je pripovedoval star Sibirec, ki je vse to sam iz neposredne bližine doživljal. Naj najprej v kratkih besedah povem nekatere stvari, ki so za razumevanje te zgodbe potrebne, potem vam bom pa s kmetovimi lastnimi besedami povedal tisto čudovito dogodbo o božičnem obisku Kristusa pri kmetu.

Ta stari Sibirec je bil že v Sibiriji, v taborišču izgnanec, rojen. Njegov oče je prišel tja, ko je v Rusiji še vladalo tlačanstvo. In ker je bil njegov oče pismen in je rad ter veliko bral, se je tudi sin pri njem naučil branja.

V mladosti se je spoprijateljil s Timofejem Osipovom, ki je kot osemnajstletni mladenič prišel v Sibirijo. Izgnali so ga, ker je z nožem v roki napadel svojega ujca in bi ga bil ubil, da se ni ta v bran postavil. Tako ga je Timofej le v roko ranil in za ta zločin je prišel v Sibirijo kot pregnanec.

Dolgo časa je bil mladi Timofej ves zagrenjen, brez veselja do dela. Počasi se je še le privadil, začel s trgovino in kmalu nabral majhno premoženje. Poročil se je s sestro tega Sibirca, ki mu je rodila tri zdrave otroke. Na zunaj je bil videti srečen; le če mu je kdo ujca omenil, se je stemnil njegov obraz in v zagrenjenosti ni več mogel govoriti.

Ko sta se nekega dne pogovarjala s Sibircem in je ta Timofeju prigoval, naj vendar odpusti ujcu, ker tako Kristus uči, je Timofej razodel vzrok svojega sovraštva. Ujec je namreč tako dolgo mučil njegovega očeta, da je ta umrl, potem je napravil materi toliko skrbi, da je še njo v grob spravil, njega samega, Timofeja je na nesramen način obrekoval in nazadnje dosegel, da je deklico, s katero sta se že od mladih nog rada imela, dobil on, stavec, za ženo. Ob toliki krivici se ni mogel več zadržati in je zagrabil za nož... In sedaj mu ne more odpustiti.

Sibirec mu je prigovarjal, naj to vendar stori: Kristus sam nam je dal zgled za to. A Timofej mu je navajal zglede iz svetega pisma stare zaveze, kjer so take ljudi kot je bil ujec, dali kamnati.

„Kristus nas je drugače učil in njegova zapoved ljubezni je za nas veljavna.“ — Pa Timofej si ni dal dopovedati...

In zdaj pripoveduje stari Sibirec dobesedno: Timofej je odšel nekega dne v svoj vrt in tam bral sveto pismo. In tako je bral, baš zgodbo, kako je naš Gospod prišel v goste k farizeju in mu ta niti vode ni ponudil, da bi si

Pa sem mu rekel: „Brat, tega ti ne morem povedati. Kaj pa pravi sveto pismo?“

Timofej je dejal: „Vedno je isti Kristus: sedaj in vekomaj. Ne upam si, da ne bi verjel.“ „Čisto prav,“ sem mu rekel, „prav je, da verjameš.“

„Naročil bom, da bo vsak dan pripravljen zanj prostor pri moji mizi.“

„Se ti ne zdi, da je pri vsem tem že nekaj napuha zraven?“

„V svetem pismu je napisano: Ta sprejema grešnike in je s cestinarji,“ je odvrnil Timofej. „Že res,“ sem mu odgovoril, „stoji pa tudi zapisano: Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho! Zdi se mi, da je ta stavek v tvojem položaju bolj primeren.“

„Saj ne razumeš tega,“ me je zavrnil Timofej.

„Prav — kakor hočeš!“

Takoj drugi dan je Timofej naročil ženi, naj pri mizi pripravi prostor za nekega gosta. Žena je to storila in tako je družina sedla za mizo. Za šest ljudi je bilo pripravljeno: sedel je za mizo Timofej, njegova žena in njuni trije otroci. Šesti, častni sedež pri mizi z velikim naslonjajem, je ostal prazen.

Radovedna žena je spraševala, kaj naj to pomeni in komu je častno mesto pri mizi pripravljeno. Timofej pa ji je le odgovoril, da se je tako zaobljubil, da bo imel ta prostor pripravljen vselej za „odličnega gosta“. Koga je s tem mislil, pa ni povedal.

In tako je Timofej pričakoval Odrašenika tisti dan in naslednji, v nedeljo navrh in potem za vsak praznik še posebej, a zaman. Nemir se ga je polotil, a v svojem zaupanju ni pustil. Vsak dan je bil pri mizi pripravljen prostor za Kristusa. Zaupal je, da bo Gospod držal svojo besedo. A ta notranji nemir mi je nekoč izdal, ko je menil:

„Vsak dan molim: Pridi, Gospod! in čakam. A nikoli ne dobim zaželenega odgovora: „Da, kmalu bom prišel!“

Nisem vedel, kaj naj bi odgovoril Timofeju, posebno še, ker sem si že večkrat mislil, da je on postal preveč napuhnjjen in da ga zato sedaj moti ta lažniva prevara. Toda božja previdnost je hotela drugače.

Božič se je bližal. Bila je takrat prav huda zima. Timofej je prišel na sveti večer k meni in mi rekel:

„Ljubi brat, jutri pričakujem Gospoda.“

Navadno mu na take besede nisem več odgovarjal, preveč sem jih že bil vajen, zato sem le malomarno vprašal: „Kdo ti je pa to zagotovil?“

Rekel mi je: „Ko sem danes komaj izgovoril prošnjo: Pridi, Gospod!, že sem zaslišal v duši glas kakor od mnogih pozvan! „Da, kmalu pridem!“ Jutri je njegov veliki, sveti praznik. Mar me ne bo ravno na ta dan obiskal? Pridi no jutri ti in vsi vaši, sicer mi bo duša skoprnela.“

Odgovoril sem mu: „Timofej, saj veš, da o vsem tem ne vem nič in zato tudi ne pričakujem, da bi videl Gospoda, ker sem grešen človek. Ker pa smo si v svaštvo, bomo prišli... Ti pa, če že res pričakuješ tako odličnega gosta, nikar ne skliči svojih prijateljev skupaj, ampak tiste, ki so nje mu po volji!“

„Razumem, kaj misliš. Takoj bom poslal hlapca in sina v vas, da skličeta vse izgnance, ki živé v stiski in bedi. Če mi bo Gospod res to milost izkazal in prišel, potem naj najde v moji hiši vse, kar si poželi.“

Ni se mi zdelo prav, kar je rekel: „Timofej, kdo izmed nas bi mogel povedati, kaj je Gospodu po želji? Ko pa tolikih stvari ne razumemo, druge pozabimo, za tretje nimamo razumevanja. Če bo res Gospod prišel, bo že on sam doprinesel, kar bo manjkalo in, če boš koga, ki bi ga On rad kot gosta imel pri sebi, pozabil, ga bo že On s sabo pripeljal.“

Na sveti dan smo šli vsi od naše družine k Timofejem. Šele po kosilu smo se odpravili: Timofej sam je tako naročil, da bi tako zagotovo že bili vsi zbrani in lahko takoj začeli s slavnostnim obedom.

Ko smo prišli tja, smo našli že vse polno ljudi tam: moške in žene pa tudi otroke. Bili so različnih poklicev in od vseh krajev sveta, kakor jih je pač usoda kot izgnance zanesla sem: Rusi in Poljaki, Estonci in drugi. Timofej je zbral vse tiste izgnance, ki so bili najbolj revni. Mize so bile že pogrnjene in za naše razmere bogato obložene.

Zunaj se je že začelo mračiti, pa še snežni vihar je začel divjati, tako da res ni bilo pričakovati, da bi še kdo prišel.

In vendar še ni bilo enega gosta — najbolj častnega, najbolj hrepeneče pričakovanega. Timofej je hodil okrog ves nemiren. Splahnilo je njegov upanje, zdelo se je, da njegov „težko pričakovani gost“ ne bo prišel.

Še za minuto je počakal, potem razočaran vzdihnil in se obrnil do mene:

„Tako torej, dragi mi brat! Morda je božja volja, da me tako postavi v zasmeh, ali pa — kot si ti rekel — res nisem znal pravih ljudi povabiti, katere bi si On želel. Pa naj se zgodi božja volja; zdaj pa molimo in začnimo z obedom!“

In stopil je pred svete podobe ter začel na glas moliti: „Oče naš kateri si v nebesih...“ Potem je še dodal: „Kristus se je rodil, radujte se! Kristus prihaja iz nebes, oznanjujte veselje vsem ljudem! Kristus je prišel na svet...“

Komaj pa je izgovoril te zadnje besede, kar je nekdo na moč udaril zunaj po steni, da se je hiša v temeljih zamajala. Nato pa je zunaj v veži zabučalo in vrata so se kar sama odprla.

Vse, kar jih je bilo tam zbranih, je obšel nepopisen strah. Mnogi so popadali po tleh; le najbolj pogumni so si upali pogledati k vratom. Tam med vrati pa je stal star mož, oblečen samo v strgane cunjce, ves trepetajoč od mraza. Z obema rokama se je držal pobojev, da ne bi padel. Za njim v veži pa se je prikazal rožnat sij in iz tega sija je bilo videti snežnobelo roko, ki je nad starčkovo ramo držala svetilko, prav tako lončeno, kot jih poznamo s slik, ki nam kažejo Nikodema v razgovoru z Jezusom. Kljub strašnemu viharju, ki je bučal zunaj, ni plamen v tej svetilki prav nič migljal. Mirno je svetil starčku v obraz in na roko, na kateri je bilo posebno razločno videti brazgotine od stare rane, ki je bila od mraza vsa višnjeva.

Komaj je Timofej zagledal starčka, je vzkliknil:

„Gospod, vidim ga in sprejeti ga hočem v tvojem imenu. Da bi pa ti prišel pod mojo streho, nisem vreden, ker sem hudoben in grešen človek!“

Pri teh besedah se je priklonil do tal. Tudi jaz sem ob teh besedah padel na kolena od veselja, da je Timofej pokazal toliko prave krščanske ponižnosti. Obenem pa sem zaklical: „Kristus je sredi med nami!“ In vsi so mi odgovorili: „Amen!“ — kar pomeni: „Res je tako!“

Zdaj so prinesli od nekod luč. Midva s Timofejem sva vstala. Tiste snežno bele roke ni bilo nikjer več videti, le raztrgani starček je ostal.

Timofej je stopil k njemu, mu podal obe roki in ga odpeljal na častno mesto pri mizi.

Morda ste že sami uganili, kdo je bil ta starček: Timofejev sovražnik, njegov ujec, ki mu je bil vse življenje uničil. Sedaj je pa isti star-

Nocoj je sveti večer ...

*Nocoj je sveti večer doma,
v ponvi žerjavica tli;
nocoj so vsa srca sklenjena,
na žerjavki kadilo dehti.*

*Nocoj pokropili smo hišo in hlev,
še žalost smo vso pokropili;
za mrtve, za žive, za vse, ki jih ni,
smo roženkranc v hiši zmolili.*

*Nocoj je sveti večer doma.
Nocoj sta Marija in Jožef prišla!*

Karel Mauser

ček poročal, kako se je njemu godilo: vse je izgubil: družino in premoženje. Že dolgo je bil na poti, da bi poiskal nečaka in ga odpuščanja prosil. Hrepel je po odpuščanju, obenem pa se bal Timofejeve jeze. Tako je blodil po svetu in ga iskal. Nocoj pa je zablodil v ta snežni metež in vihar ter se že bal, da je prišla njegova zadnja ura.

„Nenadoma pa mi je neki neznanec posvetil s svetilko v obraz,“ tako je pravil starček, „in mi rekel: „Pojdi, pa se pogrej na prostoru, ki je zame pripravljen in jej iz moje skledel“, potem pa me je prijel za roko in kar naenkrat sva bila tu, da sam ne vem, kako.“

Zdaj pa je Timofej razodel vsem navzočim: „Ujec, jaz pa poznam tvojega spremljevalca. Bil je to Gospod, ki je rekel: „Če je tvoj sovražnik lačen, ga nasiti s kruhom; če je žejen mu daj vode piti!“ Sedi sedaj pri meni na častno mesto, jej in pij Njemu v čast in ostani v moji hiši, kakor ti srce poželi do konca svojih dni.“

Od tedaj je starček ostal pri Timofeju; preden je umrl, ga je hvaležen blagoslovil. Od tistih dob je Timofej spet našel mir srca.

Tako je Gospod sam poučil tega kmeta, da naj pripravi v svojem srcu jaslice za novorojenega Zveličarja. In srce vsakega človeka lahko postane jaslice in bivališče Odrašenika, če le človek izpolni njegovo zapoved o ljubezni do bližnjega, posebno tisto:

„Ljubi svoje sovražnike, delajte dobro tistim, ki vas preganjajo in žalijo!“ Kristus sam bo z veseljem prišel v tako srce in bo tam ostal.

Nikolaj Ljeskov

„Ena pesem se rodi...“

Ko pride čas okrog božiča, se v srcih vseh ljudi zbudi prenežna melodija „Sveta noč, blažena noč...“ V vse jezike, celo v afriške, je že prevedena.

Manj znana kot pesem-hvalnica božičnemu Detetu sta pa tista dva, ki sta zložila ta sveti pozdrav in ga ubrala v mehko svetonočno pesem.

Besedilo je vdahnilo veliko srce skromnega vaškega kaplana Jožefa Mohra. Rojen je bil leta 1792 v vasi Oberndorf pri Salzburgu. Tam je bil tudi za kaplana. V mrzli noči 24. decembra 1818 so ga poklicali v visoko gorsko vas. Mlada mati na porodu je v smrtni nevarnosti prosila za sveto popotnico. Kaplan je gazil sneg v breg za dečkom, ki je nosil svetilko in kazal pot. Ivje se je lesketalo kot biseri po smrekovih vejah. Povsem sveta tišina. V dolini so se svetila okna izpod zasneženih streh. Božični večer!

Ko je kaplan opravil sveto opravilo in se je v kuhinji na gorski kmetiji okrepčal s čajem, je zavekalo v porodniški sobi človeško dete, ki je v tisti sveti noči prišlo na svet.

Kaplan Mohr se vrača po gazi v dolino. Pri srcu mu je veselo in mило, ker je mladi materi prinesel sveto tolažbo in videl nje veseli obraz ob njenem detetu. Zatopil se je v premišljevanje. Tedaj se v dolini oglašale zvonovi. K polnočnici vabijo! V tem razpoloženju začne Mohr šepetati pozdrav: „Sveta noč...“ Beseda se niza k besedi kot po čudovitem navdihu. Ko se vrne v kaplanijo, je še nekaj časa do polnočnice. Sede k pisalniku in napiše, kar mu je srce narekovalo, kar v enem dušku.

Pokliče svojega prijatelja, učitelja in organista Franca Ksaverija Gruberja. Skromni, ponižni učitelj, skladatelj danes po vsem svetu znane božične himne, je bil tedaj nepoznana oseba. V hiši malega usnarja Jožefa Gruberja in žene Ane je prišel na svet leta 1786. Že v osnovni šoli je kazal veliko glasbeno nadarjenost. Denarja pa ni bilo, da bi ga oče izšolal. Fantič si je pomagal. V luknjičasti hlevski zid je zabil ploščate kline in se je skrivaj vadil na

njih kot na kaki klaviaturi. In vendar je šlo! Dvanajst let je bil fant star, ko je zbolel vaški učitelj. Kdo bo v nedeljo orglal pri veliki maši? Dečko se je ponudil. Vse je strmelo, ko je fant še kar dobro igral skozi vso mašo. Omehčalo se je tudi očetovo srce. Za pet goldinarjev je kupil sinu star špinet. Na njem se je mladenič izvežbal za dobrega organista. Opat iz sosednjega samostana mu je kot plačilo za orglanje pomagal, da je postal tudi učitelj. Leta 1816 je prišel za organista v Oberndorf. S kaplanom, tudi velikim ljubiteljem glasbe, sta postala tesna prijatelja. Večkrat mu je Mohr pripravil kako pevno besedilo, on ga je pa uglasbil. Zložil je nad 90 skladb. Biser med vsemi pa je „Sveta noč...“

Učitelj Gruber je potrkal in stopil v kaplanovo sobo. Mohr mu pokaže besedilo nove pesmi: „Da bo za nocojšnjo polnočnico nekaj novega,“ reče prijatelju, „bi mi mogel kar precej poiskati melodijo?“ Učitelj sname violino in poskuša.

„Tako nalahko,“ prigovalja kaplan, „da se bo zdelo, kot da priplava spev iz nebeskih višin.“

Poskušala sta še in še. Pri maši so jo že štirje zapeli. Vsa srca so bila ganjena. Drugo kitico so že posnemali nekateri, pri tretji je pa že vsa cerkev pritisnila.

Po praznikih se je melodija „Sveta noč...“ razširila po vseh sosednjih farah. Takrat pa še ni bilo kopirnih strojev, zato je ljudstvo prvotno melodijo nekoliko po svoje spremenilo. Zlasti tretji, četrti, deveti in enajsti takt se nekoliko razlikujejo od prvotne skladbe. Nekaj let pred svojo smrtjo je Gruber, ki je imel železen spomin, napisal še enkrat melodijo tako, kot je prvotno zadelona v domači cerkvi.

Potem so pa še nekoliko spremenili besedilo in melodijo, a v bistvu je ostala taka, kot se je zgodila takrat, ko sta jo zapela Mohr in Gruber. Odzveni morda v prostoru, v času pa ne bo nikoli!

Ual. Polanšek:

ŠAPOVCI

*V ranem jutru šibe v roke,
hopsasaja, kaj bo to!
Kaj veselja za otroke!
A odrasel tepen bo!*

*Najprej k mami, očku dedu:
zdravja voščijo jim, sreče.
Potlej dalje še k sosedu
s šapalico vsakdo teče...*

*Za klobaso in za krap
poje šiba: šap — šip — šap!
A kdor nič ne misli dati,
laže se otrokom hkrati:
„Nimam časa tukaj stati!“*

noge umil. Timofeja je kar zabolela ta velika žalitev nasproti Gospodu in tako težko mu je postalo pri srcu, da je začel jokati zaradi tega, ker je tisti bogati gospodar tako zanemarjal svojega svetega gosta. In v tistem trenutku se je začel čudež, o katerem mi je pravil Timofej:

„Pogledal sem krog sebe,“ je dejal, „in si mislil: Kako imam vendar vsega zadosti, v izobilju živim, moj Gospod pa je reven hodil okrog in še zasramovan!... Oči so se mi spet napolnile s solzami, nisem jih mogel zadržati. Kar naenkrat je bilo vse okrog mene oblitó z rožnato barvo. Takrat sem nekako nezavesten zaklical:

Gospod, če bi prišel ti k meni, bi se ti še sam čisto daroval!

Takrat pa sem nenadoma od nekod zaslišal odgovor: „Prišel sem!“

Ves začuden in iz sebe mi je Timofej pravil o tem dogodku.

„Kaj misliš? Bi res Gospod hotel priti k meni na obisk?“

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 24. 12.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 25. 12.: 7.10 Božični nagovor krškega škofa ddr. Jožefa Köstnerja — Eno dete je rojeno nam. — TOREK, 26. 12.: 7.10 Pastirčki ob jaslicah (V. Zaletel). — SREDA, 27. 12.: 13.45 Informacije, šport — Lev Detela: Koroški pesniki in pisatelji — Za našo knjižno polico. — ČETRTEK, 28. 12.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom. — PETEK, 29. 12.: 13.45 Informacije — Silvestrovanje pri nas in drugod. — SOBOTA, 30. 12.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 24. decembra (Sveti večer): 10.00 Za otroke od 6. leta dalje: Junaški jelenček — 10.20 Pustolovščina v gozdu — 10.40 Ostržek — 11.20 Smučarska pustolovščina — 11.30 Plima prihaja — 12.25 Čarobni vrtljak — 12.30 Pri Eskimih — 12.55 Jelen Jarko — 13.10 Doktorji — 14.00 Čarobni vrtljak — 14.05 Otroški cirkus Santelli — 14.35 Božično drevo — 14.45 Pika Nogavička — 15.15 František — 15.30 Jurij; zgodba o bernardincu — 17.05 Zvezda iz Betlehema — 17.15 Božič v belem — 18.15 Sveti večer na zahodnem kolodvoru — 18.40 Pred 30 leti: Božič v Stalingradu — 19.00 Božični evangelij po Luku, nato veselje ob glasbi — Praški madrigalisti — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Božični govori škofov — 20.00 Božič povsod — 21.20 Alice v čudežni deželi — 22.40 Božični večer — 23.05 Regensburški pevčki pojejo božične pesmi — 23.50 Polnočnica iz župne cerkve v Steyru.

PONEDELJEK, 25. decembra (Sveti dan): 15.00 Za otroke od 6. leta naprej: SOS prisilni pristanek — 15.10 Hladno srce — 15.40 Za otroke od 11. leta naprej: Kraljica snega — 17.10 Slepitič — 18.10 Taksisti Robby, lahko noč za najmlajše — 18.45 Dežela slonov — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Pisma od včeraj — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.20 Mac Lintock, filmska komedija iz življenja na Divjem zapadu.

TOREK, 26. decembra (Sv. Stefan): 16.00 Za otroke od 6. leta dalje: Izlet v veselje — 16.10 Mačja pustolovščina — 17.00 Gospod Habakuk prosi — 17.25 Donald Duck in njegovi prijatelji — 17.50 Za družino: Pabalini z angelskimi glasovi. Film o Dunajskih pevčkih — 18.20 Taksisti Robby, lahko noč za najmlajše — 18.25 Poročilo o Roy Blacku — 18.40 Skrivnosti morja — Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 V 80 dneh 36

okrog sveta. Po romanu Jul. Vernea — 21.45 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.50 Nadaljevanje filma: V 80 dneh okoli sveta.

SREDA, 27. decembra: 11.00 Program za delavce: Stari mož in otrok — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Razstava psov — 17.10 Čarobni vrtljak — 17.15 Za otroke od 11. let naprej: Antena — 17.35 Lassie — 18.00 Za družino: Zdraviliški dom — 18.25 Taksisti Robby, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kuhinja v televiziji — 18.55 Več vedeti o davku na dodatno vrednost — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Kdo je bil Andre Heller? — 21.20 10. zvezna dežela: Avstrijci v Evropi — 22.20 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 28. decembra: 15.30 Tekmovanje za Spenglerjev pokal v hokeju na ledu: Torpedo Gorki — lves Tampere — 18.00 Zdraviliški dom — 18.25 Taksisti Robby, lahko noč za najmlajše — 18.30 Športni mozaik — 18.55 Več vedeti o davku na dodatno vrednost — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes zvečer — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Pustolovščina v Malakki — 21.45 Čas v sliki — nočna izdaja — 21.50 IMDI-Workshop 1972.

PETEK, 29. decembra: 11.00 Smučanje — 15.30 Hokej na ledu med Slovanom iz Bratislave in lvesom Tampere — 18.00 Ostanj zdrav — 18.25 Taksisti Robby, lahko noč za najmlajše — 18.30 Raji živali — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Pregled nazaj v leto 1972 ORF — 21.55 Često mislim na Piroško, film.

Vesele božične praznike ter zdravo in veselo novo leto 1973 želi vsem koroškim Slovincem

ORASCH KARL,
Hamilton, Ontario, Canada

SOBOTA, 30. decembra: 12.00 Skakalna smučarska turneja iz Obersdorfa — 16.05 Čarobni vrtljak — 16.10 Za otroke od 5. leta naprej: Hišica — 16.35 Za otroke od 6. leta naprej: Pravljica o otroku iz snega — 16.45 Za družino: Zdraviliški dom — 18.25 Taksisti Robby, lahko noč — 18.55 Mali angeli iz Seula — 20.15 Revija Fritza Muliarja — 22.10 Čas v sliki — 22.15 ur. Špionažne zgodbe iz 2. svetovne vojne.

LJUBLJANSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 24. 12.: 8.55 Po domače z ansambлом Odmev in Zorko — 9.20 Mestece Peyton — 10.12 Kmetijska oddaja — 10.55 Mozaik — 11.00 Otroška matineja — 11.50 Poročila — 11.55 TV kašpot — Nedeljsko popoldne — 18.00 Poročila — 18.05 Deset junakov westerna — 18.40 Reportaža — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Mojstri — humoristična oddaja — 21.15 Stih in pesem — 21.30 Športni pregled — 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 25. 12.: 9.05 Odpri univerza — 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 10.45 Nemščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Angleščina — ponovitev — 15.55 Nemščina — ponovitev — 16.10 Francoščina — 16.40 Madžarski TV pregled — 17.05 Gori, doli, naokoli — 18.10 Obzornik — 18.25 Dežela voda — 18.55 Mozaik — 19.00 Maksimeter — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Večer TV Zagreb — ... Poročila.

Darujte za tiskovni sklad!

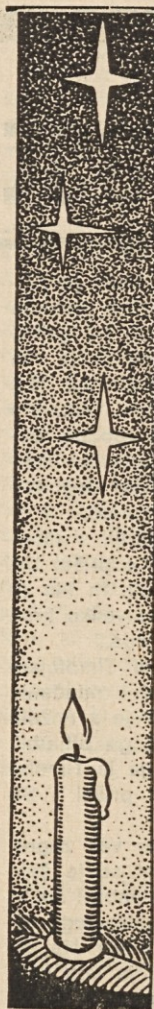
TOREK, 26. 12.: 9.35 TV v šoli — 10.40 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.35 Ruščina — ponovitev — 15.55 TV vrtec — 16.10 Angleščina — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.50 Lepa Vida — 18.00 Risanka — 18.10 Obzornik — 18.25 Poje Ljupka Dimitrovska — 18.55 Mozaik — 19.00 Tehnika upravljanja — 19.25 Regionalna arhitektura — 19.40 Pri dedku Mrazu — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Reportaža — 20.40 Slepica ulica — 22.30 Literarni nočno: Andrej Kokot — 22.45 Poročila

SREDA, 27. 12.: 8.20 TV v šoli — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.45 Prigode psa Civila — 18.10 Obzornik — 18.25 Po domače z ansambлом Mihe Dovžana — 18.55 Mozaik — 19.00 Na sedmi stezi — 19.25 Naš ekran — 19.45 Pri dedku Mrazu — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Stendhal: Rdeče in črno — 21.15 Diagonale — 22.05 Poročila.

ČETRTEK, 28. 12.: 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 10.45 Nemščina — 11.00 Francoščina — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Angleščina — ponovitev — 15.55 Nemščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.30 Ch. Dichens: Oliver Twist — 18.10 Obzornik — 18.25 Družina Jehu — 18.50 Mozaik — 18.55 Sedem morij — 18.45 Pri dedku Mrazu — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Četrtekovi razgledi — 21.25 V. Petrovič: Popje z ožganega grma — 22.15 W. A. Mozart: Così fan tutte — 23.25 Poročila.

PETEK, 29. 12.: 9.30 TV v šoli — 11.00 Angleščina — 14.00 TV v šoli — ponovitev — 15.30 Osnove splošne izobrazbe — 16.00 Rokomet Partizan (Bjelovar) : Banik — 17.15 Madžarski TV pregled — 17.40 Očka po želji — 18.10 Obzornik — 18.25 Atletska gimnastika — 18.35 Ekonomsko izrazoslovje: Kredit — 18.40 Recital Igorja Dekleve — 19.00 Mozaik — 19.05 Profesor Baltazar — 19.15 Reportaža — 19.45 Pri dedku Mrazu — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Reportaža — 20.40 Dekleta iz Rocheforta — 22.50 Poročila.

SOBOTA, 30. 12.: 9.35 TV v šoli — 10.00 Markizem — 12.00 Oberstdorf: Smučarski skoki — 16.30 Košarka Lokomotiva : Raborički — 18.05 Obzornik — 18.20 Disneyev svet — 19.10 Mozaik — 19.15 Humoristična oddaja — 19.45 Pri dedku Mrazu — 20.00 TV dnevnik — 20.35 Zakaj bi veselo ne peli — 21.35 Na poti k zvezdam — 22.00 Arsene Lupin — 22.50 TV kašpot — 23.10 Poročila.

VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM
ŽELIMO
BLAGOSLOVLJENE
BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO
TER USPEHA POLNO
NOVO LETO.
OBENEM
SE ZAHVALJUJEMO
ZA VAŠE DOSEDANJE
ZAUPANJE IN SE
PRIPOROČAMO
TUDI V
NOVEM LETU
ZA VAŠO
NAKLONJENOST

TISKARNA

DRUŽBE
SV. MOHORJA
V CELOVCU

V zvezi s člankom Karla Stuhlpfarrerja (Neues FORUM) „Germanisierung in Kärnten“, bi ob tej priliki radi opozorili na dve slovenski knjigi:

Franc Resman:

ROD POD JEPO

V svojih spominih nam je Tratnikov oče opisal tudi dogodke iz časa plebiscita in izseljenstva v drugi svetovni vojni.

Druga knjiga je

VSEM, KI SO TRPELI

V skromen spomin na trpljenje koroških Slovencev med drugo svetovno vojno.

Obe knjigi dobite v knjigarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

KONEC LETA V PLANINSKI KOČI

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje v nedeljo, 31. decembra, na silvestrovanje v planinski postojanki „Koči nad Arihovo pečjo“.

Silvestrovanje v planinski zemski samotni, daleč od vrveža v dolini je nekaj posebnega. Na predvečer novega leta se bomo poveselili v prijetni domači planinski družbi, naslednjega dne pa bomo uživali čare zimске narave na Bleščeči pod Komnico. Najugodnejši pristop h planinski koči je iz naselja Kopanje nad Ledincami. Silvestrovanje se bomo udeležili ob vsakem vremenu. Ljubitelji zasneženih planin vabimo k številni udeležbi.

O d b o r

Pevski zbor iz Globasnice in Podjunska glasbena skupina vas prav srčno vabita na

GLSASBENO-PEVSKI KONCERT

ki bo v nedeljo, 7. januarja 1973, v gostilni Rutar v Žitari vasi. Začetek ob 14. uri popoldne.

KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO V ŠMIHELU

vabi na Bevkovo dramo

KAJ N

ki bo na Štefanovo, 26. dec. 1972, ob 19.30 v Farni dvorani v Šmihelu pri Pliberku.

Režija: Peter Sticker.

Ein frohes
Weihnachtsfest
und ein
gesundes
neues Jahr
wünscht allen
Mitgliedern
und Kunden die

KONSUM
Genossenschaften
Klagenfurt

**SLOVENSKI
ATLETSKI
KLUB**

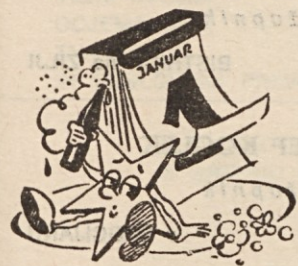
želi vsem
prijateljem in dobrotnikom
vesele božične praznike
in srečno novo leto 1973

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA
bo v letošnji zimi prirejala
GOSPODARSKA POSVETOVANJA

na katerih bo razpravljala v občegospodarskih vprašanjih na dvojezičnem področju Koroške in o gospodarski zasidranosti koroških Slovencev na tem ozemlju. Vsled aktualnosti in važnosti teh vprašanj SKZ pričakuje, da se boste posvetovanj udeležili v čim večjem številu.

Prvo posvetovanje bo 22. decembra 1972, ob 14. uri v gostilni pri Miklavžu v Bilčovsu, drugo pa v petek, dne 29. XII. 1972, pri Antoniču na Reki. Vabi o d b o r

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1973

Vsem prijateljem, odjemalcem in gostom želijo vesele božične praznike in srečno novo leto 1973 lastniki in sodelavci

Podjunskega trgovskega centra **Bratje Rutar & Co.**

V DOBRLI VESI — Tel. 0 42 36 — 281

Disponent
EMILIJAN RUTAR
in
MARA RUTAR
Dobrla ves
tel. 04236-292

Trgovina in gostilna
VLADIMIR RUTAR
Žitara ves
tel. 04237-237

Trgovina in penzion
ob Klopinjskem jezeru
ANTON in AGNEZ RUTAR
Selo — Št. Vid
tel. 04239-272

Trgovina in hotel
gostilna — kopališče
FRANC RUTAR
Dobrla ves
Lovanke, Mokrije
tel. 04236-220

Trgovina in transportno
podjetje
ŠTEFAN in LJUDMILA
SIENČNIK
Dobrla ves
tel. 04236-219

DRUŽINA
Dr. VINKO ZIKULNIG
CELOVEC, Khevenhüllerstr. 12

DRUŽINA
ISOP, pd. LEBNOVA
ŠT. JAKOB v ROŽU

DRUŽINA
Dr. VINKO ZWITTER
ŠT. JAKOB v ROŽU

DRUŽINA
Prof. JOŽKO HUTTER
GLOBASNICA

PODNARJEVA družina
SLOVENJI PLAJBK

Svojim staršem in prijateljem
FARNA MLADINA
ŠT. JANŽ v ROŽU

MARTIN HOTIMITZ
župnik
LOGA VES

Vsem prijateljem in znancem vesele praznike in srečno novo leto 1973

Zerzer - Beguš
trgovina

SVEČE

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem članom in podpornikom

KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO
GLOBASNICA

DRUŽINA
LUŽNIK — ROŽAR
GALICIJA

Dr. KRISTIJAN PUSCHNIG
živinozdravnik
ŠT. JAKOB v ROŽU

DRUŽINA
MILLONIG
GORJE na ZILJI

FRANC ZABAVNIK
BRDO pri ŠMOHORJU

MIZARSTVO
Kofler
ŠT. PETER pri ŠT. JAKOBU v ROŽU

ANTON PAULITSCH
gostilna, trgovina in trafika
BELA pri ŽELEZNI KAPLI

DEKANIJSKI URAD
TINJE
Vsej duhovščini in vernikom želi milosti polne božične praznike in zdravo, srečno novo leto

GOSTILNA
ŠERCER
ŠMIHEL pri PLIBERKU

RUPERT in HERTA SEREINIG
gostilna, trgovina, hotel
PODEN (Bodental) pri Slov. Plajberku

Vsem dragim znancem, dolinskim romarjem in dobrotnikom se zahvaljuje in želi vse dobro za Božič in novo leto

ŽUPNI URAD POKRČE

- LESNA TRGOVINA
- ŽAGA
- EKSPORT

Franc Mertel
BRNCA pri BELJAKU

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

Franc Stern
ESSO-ČRPALKA ZA BENCIN
ŽELEZNA KAPLA
Telefon 0 42 36 - 305

Vsem poslovnim prijateljem in znancem želi vesel BOŽIČ in uspehov polno NOVO LETO 1973

Štefan GREGORIČ

- Sanitarne in vodovodne naprave
- Centralne kurjave

MALA VES 5, 9142 GLOBASNICA

NOČNIK-ova družina
ŠT. ILJ ob DRAVI

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

družina
JANEZ LESJAK
VRBA

DRUŽINA
PLANTEU
na RICINJI

Vsem obiskovalcem, odjemalcem in gostom

trgovina in restavracija
Šoštar - Smrečnik
v GLOBASNICI

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem bivšim članom, prijateljem in znancem

KLUB SLOVENSkih ŠTUDENTOV NA DUNAJU

Vesel božič in srečno novo leto želi vsem prijateljem, dobrotnikom, staršem in slovenskim skavtom po širnem svetu
SLOVENSKI KOROŠKI SKAVTI

Naj bi prineslo novorojeno božje Dete vsem našim rojakom obilo prave božične radosti in blagoslova!

AKADEMIJA SLOVENSkih BOGOSLOVCEV

Vsem našim pevcem in ljubiteljem slovenskega petja blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

ZVEZA PEVSKIH DRUŠTEV

Blagoslovljen Božič in srečno novo leto vsem slovenskim družinam na Koroškem
KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA

KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA

želi svojim prijateljem in vsem rojakom blagoslovljen Božič ter srečno in uspeha polno leto 1973

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

se zahvaljuje društvom in drugim svojim kulturnim skupinam za njihovo kulturno-prosvetno delo ter jim želi blagoslovljene božične praznike in srečno in uspešno novo leto 1973

Vsem svojim dobaviteljem, delavcem,
znancem in prijateljem želi
blagoslovljene praznike
in srečno NOVO LETO

Fa. Stefan Trampuš

LESNI TRGOVEC — ŽAGA
NONČA VES — DOB
pri Pliberku

Vsem odjemalcem, znancem
in prijateljem želi
vesele božične praznike
in srečno novo leto

Friedrich Jernej

krojaštvo
SMIHEL nad PLIBERKOM

Vsem odjemalcem, prijateljem
in znancem želi vse dobro za praznike
in se priporoča

KROJAŠTVO

WEISS

ŠT. JANŽ V ROŽU
CELOVEC, Spitalgasse 12

Načrtovanje in izvedba
vseh gradbenih del

Ing. Johan in Josef PALMISANO

Gradbeno podjetje za visoke, nizke
in železobetonske gradnje

ŠT. JAKOB v ROŽU
Telefon 0 42 53 - 250

Vesele božične praznike in srečno
novo leto 1973

GRADBENO PODJETJE

Ing. Alojz Mertel

stavbenik

ROŽEK, telefon 725

Vsem gostom, znancem, sorodnikom,
prijateljem, obiskovalcem „gostišča“
želi blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto

PENZION IN GOSTIŠČE

STERN

STARA VES št. 32, 9141 DOBRLA VES
Telefon 0 42 37 — 243

VINKO ZALETEL
župni upravitelj

v VOGRČAH

GAŠPAR TRUPPE
in družina

LOČILO

DRUŽINA

MIHAEL MIŠKULNIK
pd. KRŽEJ

BRANČA VES

ANTON DOLINŠEK

CELOVEC

DRUŽINI

PETRICEVA in MOTIJEVA

NOVO SELO pri KOTMARI VASI

Vsem prijateljem bratske pozdrave in
voščila za Božič in srečno novo leto

MILKA HARTMAN

LIBUČE

GOSTILNA

ALBIN LEXE, pd. MAŽE

SELE

DRUŽINA

ŠTEFAN MLEČNIK

KOŽENTAVRA

Vesele BOŽIČNE PRAZNIKE ter
uspešno NOVO LETO želi vsem
odjemalcem in prijateljem

Franc
Tomasch

TRGOVINA S ČEVLJI
IN POPRAVILA

ŠT. LIPŠ pri DOBRLI VESI

Vsem prijateljem in znancem

družina ROPAČ, pd. HANZEL

LOČE — ŠT. ILJ ob DRAVI

DREVESNICA

ing. MARKO POLZER

ŠT. VID v PODJUNI

Dr. REGINALD VOSPERNIK

Z DRUŽINO

PODRAVLJE

Družina GREGORN

DULE pri ŽITARI VESI

ANTON KUHLING

župnik

BISTRICA na ZILJI

JOŽEF KOGLEK

župnik

v ŠKOCIJANU

Vsem sorodnikom, znancem in
prijateljem

družina ZABLATNIK

BILNJOVS

TOMAŽ KOBAN

ŠT. GANDOLF pri KOTMARI VESI

DRUŽINA

DOMEJ, pd. ZGONC

RINKOLE

Vsem faranom, prijateljem in znancem
doma in po svetu

FRANC JANČAR

župnik

SLOVENJI PLAJBERK

Sedanjim in nekdanjim faranom želi
blagoslovljen Božič in srečno novo leto

JOŽE WUTTE

župnik

APAČE

Vsem znancem v Rožu,
v Železni Kapli
in v Podjuni
ter vsem bralcem „Otroka božjega“

IGNAC DAVID

DOMAČALE

LEOPOLD ZUNDER

kaplan

ŽELEZNA KAPLA

Preč. gg. sestram, duhovnikom, rojakom in
faranom

VILKO PIPP

župnik

ŠMIKLAVŽ ob DRAVI

Vsem prijateljem, znancem,
pevovodjem, pevkam in pevcem

TOMAŽ HOLMAR

župni upravitelj

na OBIRSKEM

Vsem prijateljem, znancem,
izseljencem in cenjenim gostom

družina SMRTNIK
in gostilna „FRANCL“

KORTE pri ŽELEZNI KAPLI

Vsem izseljencem in znancem

družina PEVCAR

DRABUNAŽE

Dr. MARKO DUMPELNIK

živinozdravnik

PLIBERK, Hubertusweg 6

Vsem svojim odjemalcem želi vse
dobro za BOŽIČ in NOVO LETO

Maks MICHEUZ

trgovina

ŽELEZNA KAPLA

VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM,
ZNANECM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM želi

BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

MOLKEREIGENOSSENSCHAFT Völkermarkt

MLEKARSKA ZADRUGA r. z. z. o. j., VELIKOVEC

Vsem cenjenim odjemalcem
in znancem
želi vse dobro za Božič
in novo leto 1973

družina URBAS

VELIKOVEC

Najpristronejša voščila k božičnim
praznikom in novemu letu pošilja
odjemalcem in poslovnim prijateljem

Ernst Luschnig

RADIO-ELEKTROPODJETJE
IN TRGOVINA

ŽELEZNA KAPLA

Vsem obiskovalcem gostišča, restavracije
in kegljišča

Juena

(Lastnika L. in H. GREGORIČ)

pri GLOBASNICI

DRUŽINA

LJUDMILA OLIP, pd. UŽNIK
SELE

ANDREJ KARICELJ
župnik

ŠT. JAKOB v ROŽU

LUDOVIK JANK

župnik

na RADIŠAH

Vsem taranom, prijateljem in znancem

FRANC KRIŠTOF
župnik

ŠT. VID v PODJUNI

Vsem odjemalcem, znancem in prijateljem
želi obilo božičnih radosti in sreče v
novem letu

HANS FRKOWITSCH
krojaštvo

VELIKOVEC

Vsem sorodnikom, znancem in
prijateljem

družina RUPIJEVA

VELINJA VES

JURIJ BALASSA
ravnatelj

ŠT. LENART pri SEDMIH STUDENCIH

Vsem sorodnikom in znancem družina

JOŽE URANK, pd. KAVH

ENCELNA VES

DRUŽINA

JANČIČ

ŠMARJETA v ROŽU

ANTON GORŠEK
župnik

ŠT. PETER na VAŠINJAH

NIKO KRIEGL in družina

ZAHOMEC

ALEŠ ZECHNER

CELOVEC

DRUŽINA

URABL

z OTOŽA

Vsem prijateljem in znancem

DRUŽINA

Dr. ANTON FEINIG

SVEČE v ROŽU

Vsem obiskovalcem

ŠTEKLOVE GOSTILNE

v GLOBASNICI

Vsem odjemalcem znancem in
poslovnim prijateljem želi vesele
božične praznike in vse najboljše
v novem letu 1973

Friderik Wutej

CEMENTNI IZDELKI

GLUHI LES

ŠT. VID v PODJUNI
Telefon (0 42 39) 34 60 06

FLORIJAN ZERGOI
župnik

KAZAZE

NIKO MARKTL

župnik

v ROŽEKU

AVGUŠTIN ČEBUL
župnik

ŠT. LENART pri SEDMIH STUDENCIH

Dr. VALENTIN INZKO

z družino

SVEČE v ROŽU

Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem
in znancem želi vse dobro za Božič in
novo leto

PETER HRIBERNIK

mizar

ZIHPOLJE

DRUŽINA

OJCL

ZGORNJI BREG

Vsem cenjenim bralcem
„NAŠEGA TEDNIKA“

MIRKO KUMER

ekonomski in zbornični svetnik
ter podžupan

BLATO pri PLIBERKU

Vesele božične praznike in srečno
novo leto želi vsem znancem in
prijateljem

BUTIJEVA družina

ŠMARJETA v ROŽU

Vsem sorodnikom, znancem in
prijateljem želi blagoslovljen Božič
in srečno novo leto

družina PRESCHERN

LOČE ob BAŠKEM JEZERU

Vseh duhovščini in vernikom
pliberške dekanije želi blagoslovljen
Božič in obilo milosti in sreče v novem
letu

DEKANIJSKI URAD

v ŠMIHELU pri PLIBERKU

Sorodnikom, znancem, prijateljem in
katoliški mladini na Koroškem želi
obilo božičnega veselja in blagoslova
v novem letu

RUDOLF SAFRAN

župni upravitelj

MELVIČE

Vsem taranom sveške tare in bivšim
taranom iz Št. Jakoba v Rožu

MARTIN SKORJANC

župnik

SVEČE

Vsem taranom, znancem in prijateljem
želim milosti polne praznike

MAKS MIHOR

župnik

KOTMARA VES

Vsem sorodnikom in znancem

družina SAFRAN, pd. POMOČ

BILČOVŠ

Slovensko prosvetno društvo

JEPA

LOČE ob BAŠKEM JEZERU

LEOPOLD KASSL

župnik

v BILČOVŠU

Vsem bivšim želinjskim in šmarješkimi
dušnim pastirjem ter prijateljem in
znancem vošči vse dobro za praznik
Gospodovega rojstva

družina

KUCHLING, pd. HAVŽARJEVA

ŽELINJE

*Vesele
božične praznike
in srečno, uspehov polno
novo leto 1973*

ŽELIJO SVOJIM ODBORNIKOM, ČLANOM IN PRIJATELJEM

**Hranilnice
in
Posojilnice**

Bilčovs
Borovlje
Celovec
Dobrla vas
Galicija
Glinje
Globasnica
Hodiše

Št. Jakob v Rožu
Št. Janž v Rožu
Kostanje
Kotmara vas
Ledince
Ločilo
Marija na Zilji
Pliberk

Podljubelj
Podravlje
Sele
Slovenji Šmihel
Škofiče
Šmarjeta v Rožu
Šmihel p. Pliberku

Šteben pri Beljaku
Št. Tomaž
Velikovec
Vovbre
Ziljska Bistrica
Želinje
Železna Kapla
Žvabek

ki upravljajo vse Vaše denarne posle in Vam nudijo vse ugodnosti stanovanjskega varčevanja, premijskega varčevanja, varčevalnih pisem in ugodnih kreditov

**Kmečke
gospodarske
zadruga**

Borovlje
Brnca
s poslovalnico RATENČE
Dobrla vas
Globasnica
Št. Jakob v Rožu
Št. Janž v Rožu

Pliberk
s poslovalnico ŠMIHEL
Podravlje
Škofiče
Bela-
Železna Kapla

**Južno-
koroška
gospodarska
zadruga
Sinča vas**

**Južno-
koroška
semenarska
zadruga**

ki Vam dobavijo vse gospodarske potrebščine po najugodnejših pogojih

**Živinorejske
zadruga**

Globasnica
Libuče

Št. Primož
Žitara vas

**Podporno društvo proti
požarnim škodam v Selah**

Zveza slovenskih zadrug v Celovcu

Raiffeisenverband na Koroškem

želi vsem odjemalcem in trgovskim
partnerjem kakor vsem
funkcionarjem in članom
svojih članskih zadrug

blagoslovljen Božič in uspešno leto 1973

Vesel Božič in uspeha polno
novo leto 1973 želi vsem tvrdkam
in prijateljem, ki oglašujejo
v „Našem tedniku“ ter vsem
kulturnim delavcem

NUŽEJ TOLMAJER
z družino

Vsem odjemalcem, prijateljem in
znancem želi ob dobri kapljici sadjevca
blagoslovljene božične praznike
in srečno ter veselo novo leto

preša za mošt (sadjevec)

JOŽEF MOŽINA, pd. ŽLINDER
DOB pri PLIBERKU

Priporočam se tudi v letu 1973!

DRUŽINA

JANKO TOLMAJER

Radiše

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi
vsem znancem po širnem svetu

DRUŽINA
HAJNŽIČ
REBRCA

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi
vsem znancem po širnem svetu

DRUŽINA
ERÖS
KRUMPENDORF

VSEM SVOJIM GOSTOM, PRIJATELJEM,
ZNANECM IN SODELAVCEM ŽELIMO

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO
IN USPEŠNO NOVO LETO 1973

HOTEL BLED in HOTEL DANIELA

ROMA — RIM — VIA S. CROCE IN GERUSALEMME, 40

Lastnik **V. LEVSTIK**

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi vsem odjemalcem in prijateljem

tvrdka

Johan LOMŠEK

ŠT. LIPŠ — TIHOJA

9141 Dobria vas — Eberndorf, tel. 0 42 37 — 246

VSE DOBRO ZA
BOŽIČNE PRAZNIKE
IN MNOGO USPEHA
V NOVEM LETU ŽELI

Klub 158 iz Sel

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM,
ZNANECM IN PRIJATELJEM ŽELI
BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

trgovina

Adolf in Katarina
Krivograd

9143 ST. MICHAEL/BLEIBURG

ŠMIHEL nad PLIBERKOM

Telefon 0 42 35 — 34 1 97

Frohe Festtage

UND EIN GLÜCKLICHES

neues Jahr

WÜNSCHT ALLEN WERTEN KUNDEN

KAUFHAUS

SAMONIG

VILLACH

am Samonig - Eck

Vsem dobrotnikom naše
farne cerkve želi
blagoslovljene božične praznike in
zdravo novo leto 1973

MAKSIMILIJAN STINDL
župnik

BRNCA pri BELJAKU

DRUŽINA

LIPIJEVA

iz LEŠ pri Št. Jakobu v Rožu

DRUŽINA

STURM, pd. JESENİK

LIPA nad VRBO

VIDA in JOŽKO KONCILJA

VOGRČE

Vsem poslovnim prijateljem in
delavcem želi vesele
božične praznike in
srečno novo leto 1973

Franc Begusch

GRADBENO PODJETJE

BISTRICA v ROŽU

DRUŽINA

HARTMAN

KLOPINJ

DRUŽINA

BAUMGARTNER, pd. PRIMIK

GORINČIČE pri Št. Jakobu v Rožu

STANKO ŠKRBE

župnik

LIPA nad VRBO

VALENTIN KAPUS

župni upravitelj

BORLJE v Ziljski dolini

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi

družina DUMPELNIK-ova

ŠTEBEN v PODJUNI

DRUŽINA

KEŽAR

LEPENA

Vsem dragim prijateljem, znancem,
odjemalcem in gostom želi
blagoslovljen Božič in srečo
v novem letu 1973

Janko Ogris

p. d. MIKLAVŽ

TRGOVINA IN GOSTILNA

BILČOVŠ

Tel. 0 42 28 — 24 14

Vsem znancem in prijateljem,
posebno še smučarjem

družina Činkove

RUTE nad Št. Janžem

GOSTILNA

ANDREJ LAUSEGGER

SLOVENJI PLAJBK

PETER STICKER

župni upravitelj

PEČNICA

Vsem prijateljem, sorodnikom, znancem
in naročnikom „Našega tednika“

družina KASSL, pd. KUHLING

ŽELINJE

DRUŽINA

JOŽEF WAKOUNIG

MLINČE

JANKO KOMAR

provizor

ŠT. RUPERT pri VELIKOVCU

DRUŽINA

MEŠNIK

GORJE v Ziljski dolini

DRUŽINA

Prof. dr. JOŠKO TISCHLER

dvorni svétnik

CELOVEC

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in
kupcem želi srečen Božič
in uspehov polno novo leto

Karl Purkowitzer

avtotrgovina in mehanična delavnica,
odvlačilna služba

9100 VÖLKERMARKT — VELIKOVEC
Jauntalweg 2, telefon 0 42 32 / 519

Vsem tečajnikom, dobrotnikom in
prijateljem Doma v Tinjah želijo
blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto 1973 ter do svidenja
pri tečajih in duhovnih vajah

sr. MONIKA, JOŽE KOPEINIG

sr. SERAFINA

ŽELITA SVOJIM DOBROTNİKOM, SEDANJIM IN NEKDANJIM GOJENKAM PRIJETNE
BOŽIČNE PRAZNIKE, POLNE LJUBEZNI IN MIRU, TER SREČNO NOVO LETO!

Vsem odjemalcem, gostom in
prijateljem

družina GABRIEL

gostilni in trgovina

ŠT. JANŽ v Rožu

ALOJZIJ VAUTI

župnik

SELE

MIRKO IZOP

kaplan

v DOBRLI VESI

Vsem odjemalcem

**Neži in Ludovik
Leehtaler**

čevljarstvo

ŽELEZNA KAPLA

Vsem faranom iz Gozdanj in Št. Jakoba,
sorodnikom, znancem in mladini

STANKO TRAP

župni upravitelj

GOZDANJE

Dr. Janko Tischler

ODVETNIK

CELOVEC

8.-Mai-Straße 16

Dr. PAVLE ZABLATNIK

ravnatelj

Zvezne gimnazije za Slovence

CELOVEC, Rebhuhnweg 28

VLADIMIR WAKOUNIG

kaplan

ŠT. JAKOB v ROŽU

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem
želi vesele praznike

DRUŽINA

Dipl. trg. JANKO URANK

CELOVEC

GOSTILNA

Kovač

OBIRSKO

Vsem zavednim Slovcem, posebno pa
tistim, ki berejo „Naš tednik“, želi

NEŽKA SKRUTL

GORIČE pri Žitari vesi

Vsem odjemalcem in prijateljem
želi vesel Božič in srečno
novo leto 1973

Hanzej Kežar

izdelava lesenega poljedelskega orodja

HORCE 10,
9123 Št. Vid v Podjuni

JOŽE MALLE
trgovina in gostilna
v BRODEH

ŠTEFAN MESSNER
župnik
ŽELEZNA KAPLA

DRUŽINA
WINKLER
VUDMAT — GOZDANJE

Slomškovi častivcem, dobrotnikom in
sodelavcem postopka za prištetje k bla-
ženim in svetnikom doma, v zdomstvu in
zamejstvu — posebno bolnikom in stiska-
nim **BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ, SREČNO**
IN ZDRAVO NOVO LETO 1973!

MSGR. FRANČIŠEK H. ŠEGULA,
POSTULATOR V RIMU

MATEJ IGERC
župnik
na SUHI

DRUŽINA
PETER OLIP
SELE

SIMON WUTTE
župnik
v ŽVABEKU

DRUŽINA
WUTTI
DOLE pri BRDU pri ŠMOHORJU

VALENTIN POLANŠEK

Vsem odjemalcem, znancem
in prijateljem

Frane Rauter
trgovina

ŠT. JAKOB v ROŽU

Vesel božič, prav tako
srečno, zdravo
novo leto voščil

ELEKTROPODJETJE

Egon BUCHBAUER

DOBRLA VAS

Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in delavcem
želi

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
in srečno NOVO LETO 1973

TESARSTVO

Franc Gasser

BILČOVS — LUDMANNSDORF 28
Telefon (0 42 28) 24-19

Vsem sorodnikom
in znancem družina

JANEZ in
ANTON MIKLAVČIČ
Opekarna

ŠT. JAKOB v ROŽU

Vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem
in znancem želi vesele božične praznike
in srečno novo leto 1973

ADEG-trgovina

Gasper Ogris - Martič

BILČOVS, telefon 24-16

FRANC KASTRUN
trgovina
kmetijskih strojev

BELA pri ŽELEZNI KAPLI

Vsem gostom, sorodnikom, znancem
in prijateljem

gostilna **RASTOČNIK**

KOPRIVNA pri ŽELEZNI KAPLI

DRUŽINA

Ing. Anton Schlappner

ELEKTRIČNO PODJETJE
IN STROKOVNA TRGOVINA

ŠT. JAKOB v ROŽU

Vsem cenjenim odjemalcem,
prijateljem in delavcem
želi blagoslovljene praznike
ter srečno novo leto 1973

Valentin Krolf

tesarstvo in žaga

PLIBERK — NONČA VAS

Vesele božične praznike in zdravo
novo leto 1973 želi vsem svojim
odjemalcem

Helmut SCHWAB

- ▶ GRADBENI MATERIAL
- ▶ DEŽELNI PRIDELKI
- ▶ PESEK
- ▶ GRAMOZ
- ▶ GORIVO

KÜHNSDORF — SINČA VAS
Telefon (0 42 32) 80 08 81 08

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem
družina

Karničar, pd. Varh

OBIRSKO

SLOVENSKO PROSVETNO
DRUŠTVO „ROŽ“

ŠT. JAKOB V ROŽU

želi odbornikom, članom in ljubiteljem
slovenske prosvete blagoslovljen Božič
in srečno novo leto 1973

DRUŽINI

STICKER

ŠT. PETER pri ŠT. JAKOBU v R.

DRUŽINI

HRIBAR in OLIP, pd. FURIAN
in JEREB

OBIRSKO

DRUŽINA

MIKL

PEČNICA

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

DRUŽINA FERK

Hotel „CARINTHIA“
Klopeiner See

Podgrad ob Klopinskem jezeru

Družina RIGELNIK,
pd. KOZAMURNIKOVA

OBIRSKO

MESARIJA

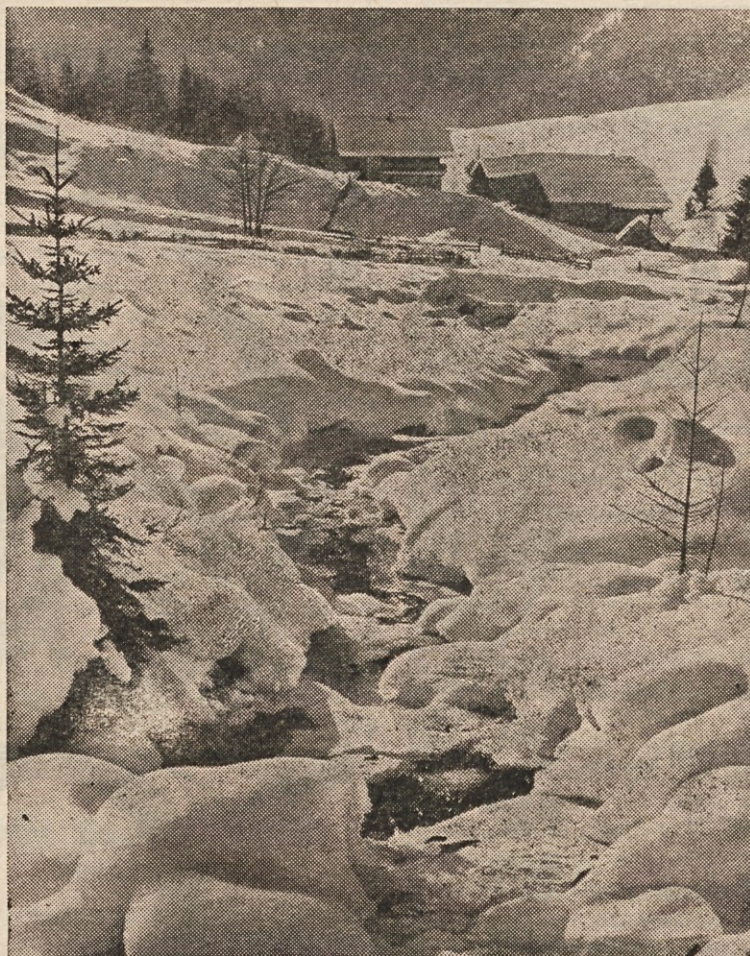
ERLACH
DOBJE pri BAŠKEM JEZERU

Svojim občanom, znancem
in prijateljem

HERMAN VELIK
župan

v SELAH

Vsem sorodnikom, znancem, prijateljem
in oddajalcem mleka z Obirskega, iz
Lobnika, Lepene, Remšenika in Bele,
posebno šolarjem iz Lobnika in Obirskega
želi obilo božične radosti in mnogo sreče
v novem letu

DRUŽINA

SMRTNIK,
pd. Bistričnik

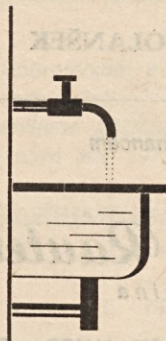
OBIRSKO

Vsem cenjenim odjemalcem, gostom,
znancem in prešovcem

MIHEJ ANTONIČ

REKA pri ŠT. JAKOBU v ROŽU

Vodovodne in plinske napeljave sanitarne naprave centralne kurjave izvrši strokovno in po zmerni ceni

Pfrimer & Möblacher

KLAGENFURT — CELOVEC

Ausstellungsstr. 3
Telefon 82 245 in 84 525

Frohe Weihnachten und viel Glück für das Neue Jahr

kelag

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem in znancem

trgovina z obleko in čevlji

JAKOB ORASCH K. G.

ŽELEZNA KAPLA
telefon 243

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM IN ZNANCIEM BLAGOSLOVLJENO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 1973 ŽELI

Josef Keuschnigg

SAMEN- UND BLUMENZWIEBEL-GROSSHANDLUNG

KLAGENFURT
Heuplatz 6
Tel. 04222-82717

Vesele, blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem

Franz Kreuz

CELOVEC

Vesel Božič ter uspeha polno novo leto želi vsem odjemalcem

PEKARNA

Edvard Kae

KLAGENFURT — Waidmannsdorf
Siebenhügelstraße 75, tel. 22 332

Milosti polne božične praznike in blagoslovljeno novo leto vošči

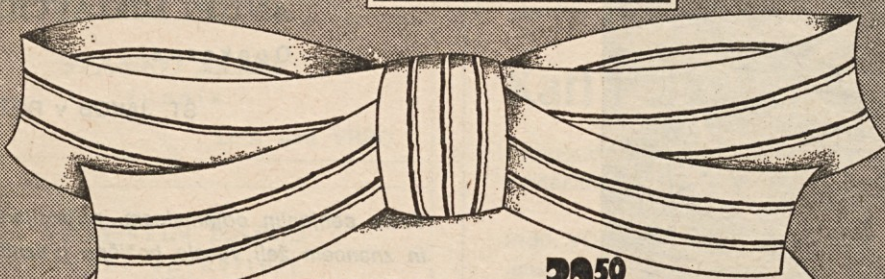
Walter Campidell

RESTAVRATOR ZA CERVKE

FEISTRITZ an der DRAU — KÄRNTEN
Tel. 0 42 25 — 248

Es weihnachtet sehr bei **A&O**

Alter Knabe St. Laurent 0,7l
Rotwein	32.⁵⁰
inkl. a. St.	Libby's Ananasscheiben 1/2 Dose	6.⁹⁰
Kremser Schmidt 0,7l
naturreiner grüner Veltliner	31.⁸⁰
inkl. a. St.	Libby's Mandarinspalten 312-g Dose	8.⁵⁰
Loibner Kaiserwein 0,7l	29.⁸⁰
inkl. a. St.	Felix Paprikasalat Fam. Glas	10.⁵⁰
Renè Weinbrand 0,7l	46.-
inkl. a. St.	Felix Preiselbeerkompott 1/2 Glas	21.⁵⁰
Martini Vermouth 0,7l	39.⁸⁰
inkl. a. St.	Kraft Schaschlik Sauce 350-g Fl.	17.⁸⁰
Trocadero Sekt 1/1 l
für festliche Stunden	45.-
inkl. a. St.	Kraft Remoulade 250-g-Glas	13.⁹⁰
Limfjords Kaviar 60-g Glas	10.⁵⁰	Thunfisch mit Gemüse 185-g Dose
Vier Diamanten	7.⁵⁰
Greenland Shrimps 120-g Glas	25.-	Spanische Muscheln 117-g-Dose
Cedeira	8.⁵⁰
After Eight	21.⁵⁰		
ASO-Kaffee-Weihnachtspackung 500 g
ein Weihnachtsmännchen ist beige packt	49.-		
Friedrichs Seelachsscheiben 100-g Dose
geräuchert (Lachsersatz)	13.⁵⁰		
Bonbonniere Träumerei 380 g
mit vielen süßen Köstlichkeiten	29.⁸⁰		
- unverbindliche nicht kartellierte Richtpreise

25 Jahre ODK

Kraftwerksbau und Stromerzeugung
im Dienste der Wirtschaft Kärntens
Österreichische Draukraftwerke AG
Klagenfurt